

VOX

Hoe Nijmegen een
universiteitsstad
werd (en blijft)

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RABBOUD UNIVERSITEIT
NR.4 - MEI 2023

INHOUD

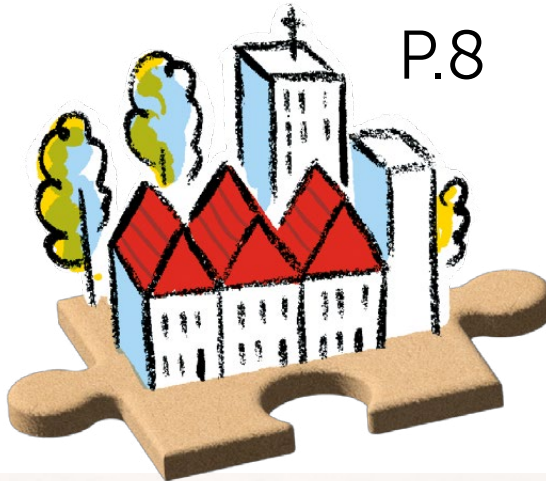
P.8 / UNIVERSITEITSSTAD /

Nijmegen zonder universiteit zou Nijmegen niet zijn. Maar wat is precies de invloed van zo'n grote academische gemeenschap op de stad?

P.13 / **MISSIE GEZOCHT** / De universiteit had honderd jaar geleden een heldere missie: het katholieke volksdeel emanciperen. Wat staat Radboud de komende eeuw te doen?

P.20 / **WANDELCLUB** / Sinds 1953 wandelen Nijmeegse professoren met elkaar door het bos. Pas in 2017 mocht een eerste vrouw lid worden van de club.

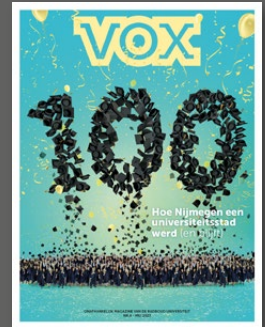
P.26 / **(ON)BEKEND SYNDROOM** / In Slavische landen bestaat een chromosoomafwijking die is vernoemd naar Nijmegen. Voormalig kinderarts Corry Weemaes vertelt hoe dat kan.

P.8

P.13

DE UNIVERSITEIT IN 1923

Het scheelde weinig of Nijmegen had nooit een universiteit gehad. Over de naam werd ook gesteggeld: Keizer Kareluniversiteit was een serieuze optie. Wat ging er vooraf aan de oprichting in 1923?

P.11, 19, 23, 35 en 37

P.26

P.28

'Het leek mij wel leuk om naar Amsterdam te gaan, maar dat ging dus echt niet gebeuren'

P.6, P.24 en P.44

P.28 / ACTIVISTEN / Dit zijn de idealisten van nu. Ze komen op voor gelijkheid, betaalbare woningen en het klimaat.

P.32 / STICHTING REINIER POST / De universiteit heeft grond op Texel, die wordt gepacht door aardappelboeren.

P.38 / HET MYSTERIE VAN L. LEÓN / Een gesjeesde student woonde in een busje achter het Spinozagebouw en schreef drie boeken.

@voxweb.nl

www.facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

VOORAF TEXEL

Wat hebben aardappelboeren op Texel te maken met de oprichting van de Radboud Universiteit, honderd jaar geleden? Best veel, zo blijkt uit deze Vox, die in het teken staat van de verjaardag. Natuurlijk kijken we terug op de afgelopen eeuw, maar we duiken vooral in de universiteit van nu – en als je die wilt begrijpen, beland je vanzelf in de archieven.

Neem de professorenwandelclub. Zeventig jaar geleden stonden meerdere priesters-hoogleraren aan de basis van dit gezelschap. Nog altijd trekt een groep profs tweewekelijks de stevige schoenen aan. Critici noemen hen een old boys network, de leden zelf houden zich daar verre van. Alleen al omdat er in 2017 – na wat gehakketak, dat wel – een eerste vrouw toetrad tot de club.

Een ander hedendaags fenomeen met historische wortels: de Stichting Reinier Post. Deze stichting beheert geld dat zijn oorsprong vindt in de dubbeltjes en kwartjes die katholieken een eeuw geleden doneerden voor de oprichting van de universiteit. Het vermogen van de stichting – tegenwoordig tientallen miljoenen groot – bestaat vooral uit beleggingen, maar ook uit landbouwgronden.

Voor deze Vox gingen we op bezoek bij de familie De Lugt op Texel. Al vier generaties boert hun bedrijf op grond van de Stichting Reinier Post. De pachtgelden stromen naar de kas van de stichting. Daar worden dan weer projecten en voorzieningen op de Nijmeegse campus mee gefinancierd. Denk aan de Studentenkerk.

Alleen het rendement van het vermogen wordt ingezet voor projecten, zo is het idee. Theoretisch gezien kan Reinier Post op die manier voor altijd als investeringsfonds blijven bestaan. Of de stichting er tijdens het tweede eeuwfeest daadwerkelijk nog is, zal de toekomst uitwijzen.

Mathijs Noij,
hoofdredacteur Vox

Carolus en Ovum kopen eigen panden

31 maart 2023 zal de boeken ingaan als een belangrijke datum in de geschiedenis van studentenverenigingen Carolus Magnus en Ovum Novum. Op die dag kochten ze officieel hun eigen verenigingspanden.

Voortaan hoeven beide verenigingen hun panden aan de Canisiussingel niet meer van de Stichting Studentenvoorzieningen Nijmegen (SSN) te huren. Carolus Magnus heeft ongeveer 300.000 euro betaald voor het huis, terwijl de burens zo'n 200.000 euro aftikten.

De vreugde bij de twee studentenverenigingen was groot. "We hebben gewoon een eigen pand", zei Ovum Novum-praeses AJ Dons met gepaste trots. "Het besef dat vier studenten 33 jaar geleden op het idee kwamen om een eigen vereniging op te richten en dat we hier nu met zo'n zevenhonderd leden een eigen gebouw krijgen, dat komt wel binnen, hoor."

Vrouwen lastiggevalen

De laatste twee weken van maart kwamen ten minste drie meldingen binnen van vrouwen die op de campus zijn lastiggevalen door een onbekende jongeman. Naar aanleiding daarvan heeft de Radboud Universiteit een tijdelijk meldpunt in het leven geroepen. Dat leidde tot meer meldingen. Ook werd opgeroepen om extra goed op elkaar te letten. Om wat voor incidenten het ging en of het in alle drie de gevallen dezelfde dader betrof, kon een woordvoerder van de universiteit niet zeggen.

EINDE AAN HET BSA

Het (door veel studenten gevreesde) **bindend studieadvies (bsa) wordt geschrapt**. De reacties daarop zijn wisselend: veel studenten verwachten een stressverlagend effect voor eerstejaars, anderen waardeerden juist de stok achter de deur. Bekijk de video van Vox via de QR-code.

HET GETAL

180.000 WEGWERPBEEKERS

Vanaf juli mogen er geen gratis wegwerpbekers meer worden verstrekt in Nederland. Aan de Radboud Universiteit zorgde de Billie Cup al voor een flinke afname van het gebruik van wegwerpbekers: de invoering zou hebben geleid tot een besparing van maar liefst 180.000 stuks.

WAARVAN AKTE

"Momenteel bespreken NWO en de Radboud Universiteit de mogelijkheden om de **samenwerking en financiering van HFML-FELIX** voort te zetten."

Robbert Dijkgraaf is op de hoogte van het miljoenenkort waarmee het Nijmeegse magneten- en laserlab HFML-FELIX kampt, nadat twee jarenlange contracten met wetenschapsfinancierder NWO onlangs afliepen. Dat blijkt uit antwoorden van de onderwijsminister op schriftelijke vragen die het Nijmeegse Kamerlid Lisa Westerveld (GroenLinks) hierover had ingediend. Dijkgraaf beloofde de Tweede Kamer dit jaar nog te informeren over een oplossing voor de financiële problemen.

FOTO: JOHANNES FEBIG

IN BEELD

LEKKER TUNIERN

De aardbeien en sla zijn geplant, nu is het wachten op de eerste oogst. Een jaar na de lancering van het idee is de universiteitsmoestuin, of *community garden*, achter in Park Brakkenstein een feit. "Ik droom ervan dat deze tuin ooit een buitenvergaderplek wordt", zegt Hannah Markusse, coördinator studentenwelzijn en mede-initiatiefnemer van de tuin.

IN HET NIEUWS

KORT

Medewerker AI vertrekt na ongewenst gedrag

Een medewerker van Artificial Intelligence (AI) vertrekt na meldingen van ongewenst gedrag. Naar het handelen van de medewerker liep al een onderzoek. Zijn dienstverband stopt op 1 augustus. Volgens de universiteit is 'een onoverbrugbaar verschil van inzicht' geconstateerd 'over de invulling en uitoefening van de functie'. Het dienstverband van de medewerker is 'met wederzijds goedvinden' beëindigd. De naam van de medewerker is niet bekendgemaakt.

meer voor studentenreferenda, goedkopere gerechten in de Refter en gratis menstruatieproducten. Van 30 mei tot en met 1 juni zijn de studentenraadverkiezingen.

eens 140 miljoen bij. Met het geld zullen universiteiten onder andere meer medewerkers in vaste dienst nemen. In totaal gaat het om zo'n 1.200 vaste banen.

Walk of Wonder

De universiteit is een kunstroute rijker: de Walk of Wonder. Het rondje, dat begin april het levenslicht zag, telt zeven haltes waar kunstwerken te bekijken of te beluisteren zijn en is geïnspireerd door de lijdensweg van Jezus Christus. Op dit moment zijn alleen de eerste twee kunstwerken af, de rest volgt later.

Van Vroonhoven stopt

Wegens persoonlijke redenen stopt Merel van Vroonhoven als voorzitter van de raad van toezicht. In afwachting van een opvolger treedt Mario van Vliet op als interim. Van Vroonhoven begon in januari 2021.

Nieuwe studentenpartijen

De universiteit is twee studentenpartijen rijker: V.O.S., dat opkomt voor de Nijmeegse koepelverenigingen, en de Knokpartij. Die laatste zegt een radicaal tegengeluid te willen laten horen en pleit onder

1.200 vaste banen

De Nederlandse universiteiten krijgen jaarlijks 200 miljoen euro voor onderlinge samenwerking en meer vaste banen. Het geld gaat naar de zogeheten sectorplannen, waarin de universiteiten samen afspreken wat ze gaan doen. Afgelopen najaar verdeelde de minister alvast 60 miljoen euro, nu komt daar nog

Botenhuis Phocas

Half april kreeg Phocas de sleutels overhandigd van het Bastion, haar nieuwe thuisbasis aan de Spiegelwaal. Naast Phocas zullen ook De Loefbijter, Aeolus, De Batavier en de Nijmeegse Reddingsbrigade hun intrek nemen in het Bastion.

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto: Mona van den Berg

‘We hadden van die professoren tegen wie je echt opkeek. Iconen’

Er was maar één katholieke universiteit in het land en dus zat er voor de Brabantse broers Van den Hoogen niets anders op dan naar Nijmegen te gaan. Nina, de dochter van Frank, koos net als haar vader voor geneeskunde.

Als de broers in het weekend naar huis wilden, gingen ze liften. Doodnormaal was dat. Je liep naar de liftersplek aan het begin van de Graafseweg, hield je bordje omhoog en zorgde dat je in Bladel kwam.

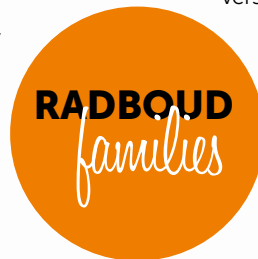
“Wij hadden destijds geen ov-kaart, hè”, zegt Paul, de jongste.

“Nee, en de bus was verschrikkelijk en te duur”, vult Marc, de oudste, aan.

“Tweeënhalf uur met het ov”, roept Frank uit. Hij is de middelste.

Marc: “Als je een liftend stelletje was, ging het grietje vooraan staan, dan werd je eerder meegenomen.” De broers lachen.

Ze zijn voor de foto bij elkaar gekomen in het Nijmeegse huis van Frank, die als kno-arts en opleider in het Radboudumc werkt. Onder dit dak groeide ook zijn dochter Nina op (Frank is vader van vier), die net als hij geneeskunde studeerde in Nijmegen en nu eveneens gaat voor de specialisatie kno, maar dan in Maastricht. “We geven samen een noodluchtwegcursus”, vertelt ze. “Vroeger ging ik met papa mee als chauffeur, nu werk ik volwaardig mee. Net als mijn zusje trouwens, zij studeert geneeskunde in Rotterdam.” Frank en zijn twee dochters leren medisch specialisten dus in een training hoe ze een noodluchtweg moeten aanbrenge bij een patiënt. Gaan ze op pad met varkensstrotten. Op de bank

moeten Paul en Marc grinniken om dat beeld.

Dat de drie broers in Nijmegen gingen studeren, was niet echt een keuze. Frank: “Ik hoor mijn moeder nog zeggen: ‘Er is maar één katholieke universiteit en die staat in Nijmegen.’”

Marc: “Ja! Het leek mij wel leuk om naar Amsterdam te gaan, maar dat ging dus echt niet gebeuren.”

De Brabantse broers komen uit een katholiek nest, en er stroomt onderwijsbloed door de aderen: vader en opa waren schooldirecteur, de mannen eindigden zelf ook allemaal in het onderwijs. Tijdens hun studietijd aan drie verschillende faculteiten trokken ze veel samen op Biljarten, stappen, naar het Wylerbergmeer.

Studeren was echt wel anders toen.

Paul: “We hadden van die professoren tegen wie je echt opkeek. Iconen.”

Marc: “Als ik zie hoe mijn kinderen nu met hun hoogleraren omgaan, dat is echt anders, hoor.”

Frank: “In onze tijd was het gewoon zitten en leren. Niks geen interactief onderwijs.”

Nina, zijn dochter: “Het grootste verschil is, denk ik, dat wij onze colleges gewoon terug kunnen kijken.”

Marc en Frank woonden tegenover elkaar in een flat op Galgenveld. Om geld te verdienen, begonnen ze eind jaren tachtig samen schildersbedrijf Het Schone Ruitje.

“Liep als een tierelier”, zegt Frank, alweer lachend.

Marc: “We hadden twee tarieven: vijftien gulden per uur voor mensen die we niet kenden en tien gulden als we ze wel kenden, maar ...”

“... dan wilden we wel mee-eten”, aldus Frank. ✪

Op de foto:

Marc van den Hoogen (62) studeerde sociale geografie van 1978 tot 1986 en volgde van 2001 tot 2004 een master in *management of education*. Was docent aardrijkskunde, is nu teamleider vwo bovenbouw. Woont in Twello.

Frank van den Hoogen (59) studeerde geneeskunde van 1982 tot 1990. Promoveerde in Nijmegen en is nu kno-arts/hoofd-halschirurg in het Radboudumc. Woont in Nijmegen. **Paul van den Hoogen** (57) studeerde aquatische ecologie van 1991 tot 1995. Werkte als biologieleraar op Sint Maarten, is nu lerarenopleider en instituutopleider biologie aan de HAN. Woont in Doornenburg. **Nina van den Hoogen** (Franks dochter, 27) studeerde geneeskunde van 2013 tot 2020. Is sinds januari 2023 in opleiding tot kno-arts in Maastricht, waar ze ook woont.

Frank

Paul

Nina

Marc

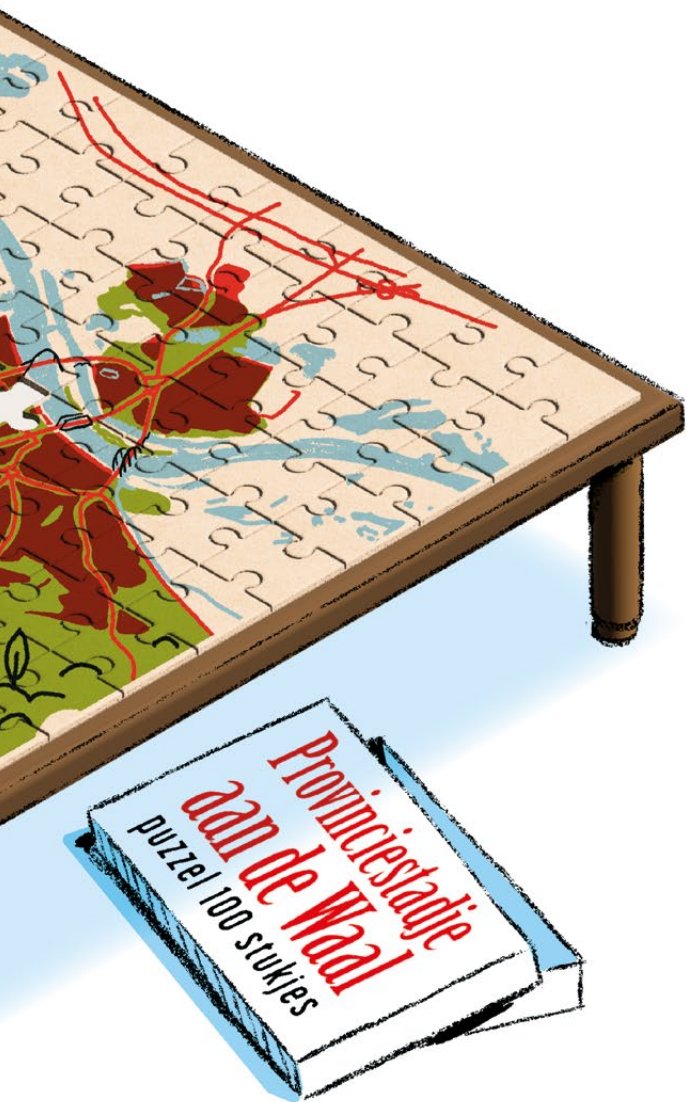
NIJMEGEN ZONDER EEN

Venlo, Deventer, Zutphen. Zo'n soort stad zou Nijmegen zijn geweest als de universiteit er niet in 1923 was neergestreken. We zouden nog niet eens met honderdduizend *Nimwegenen* zijn, Lent zou nog gewoon een apart dorp zijn en de geuzennaam Havana aan de Waal zou niemand ooit bedacht hebben.

Tekst: Vincent Decates en Paul van den Broek
Illustraties: Roel Venderbosch

UNIVERSITEIT? PROVINCIESTADJE AAN DE WAAL

“Je weet natuurlijk nooit hoe een stad zich in honderd jaar ontwikkeld zou hebben zonder universiteit”, zegt burgemeester Hubert Bruls. Hij begint hardop te filosoferen. “Ik zie een handelsstad voor me van enig belang, gezien de ligging tussen de Randstad en het Duitse Ruhrgebied. Overslag en logistiek zouden de belangrijkste sectoren zijn geweest.”

De terughoudendheid van de burgervader is niet vreemd. De vraag wat Nijmegen zou zijn zonder honderd jaar Radboud Universiteit, is een lastige. De onderwijsinstelling is immers onlosmakelijk verbonden met de stad en is van grote invloed geweest op het karakter van Nijmegen.

Het is gemakkelijk om in vergelijkingen te vervallen. “Ik zie een soort Zutphen voor me”, zegt bijzonder hoogleraar Gelderse geschiedenis Dolly Verhoeven. “Of, gezien de omvang en de ligging aan een rivier, een voormalige Gelderse stad als Venlo.” Ook andere geïnterviewden komen met vergelijkingen: Harderwijk, Deventer, Ede. Een provinciestadje aan de Waal, dus.

Emeritus hoogleraar, socioloog en bestuurskundige Nico Nelissen pakt de vraag anders aan. Op de tafel waaraan hij zit, tekent hij een denkbeeldige plattegrond van de stad. “Stel dat we hier een legpuzzel van de plattegrond van Nijmegen hebben, dan kan ik hier en daar puzzelstukjes weghalen die er dankzij de universiteit zijn”, zegt Nelissen. Met zijn hand plukt hij enkele van die denkbeeldige stukjes van tafel. “Laten we de puzzel eens incompleet gaan maken.”

**‘ER ZOULDEN DUIZENDEN
BANEN MINDER ZIJN’**

PUZZELSTUKJE 2: DE FYSIEKE CAMPUS

Een inkoppertje, maar geen ontrechte: de campus was er natuurlijk ook niet geweest. Nelissen begint te dagdromen. "Landgoed Heyendaal als onderdeel van één grote groene strook vanaf het Goffertpark naar het Mariënbosch. Zo had het eruitgezien. Ware het niet dat de medische faculteit zich in 1951 op het landgoed vestigde, waarna andere faculteiten spoedig volgden. De Erasmustoren is inmiddels niet meer weg te denken van de campus."

Niet alleen de universiteitsgebouwen kunnen worden uitgedumd, ook allerlei bedrijven en instanties in de buurt. Geen Max Planck Instituut. Geen Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, die zich in de schaduw van de universiteit vestigde. Geen Technovium, aan de andere kant van het spoor. En geen Station Heyendaal. Zonder duizenden forenzen die dagelijks gebruikmaken van de Maaslijn, was het station overbodig geweest.

PUZZELSTUKJE 1: DE STADSGRENZEN

Nijmegen had sowieso veel minder inwoners gehad. Momenteel zijn er ruim 183.000 *Nimwegeners*. Volgens Nelissen kan dat aantal ongeveer gehalveerd worden zonder universiteit. "De Waalsprong was totaal niet nodig geweest. Sterker nog: Dukenburg en Lindenholt waren waarschijnlijk ook niet gebouwd. Nijmegen zou ten oosten van het Maas-Waalkanaal zijn gebleven.

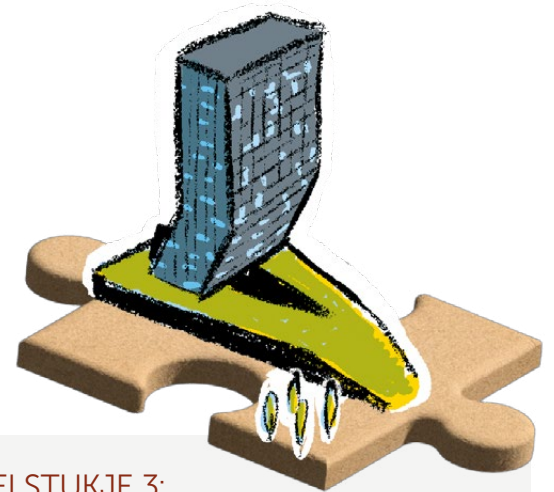
De hele periferie van de stad kan je wegdenken.

En wat te denken van omringende dorpen? Malden zou bij lange na niet zo groot zijn geweest."

In het verlengde daarvan zou de demografie van Nijmegen er ook heel anders hebben uitgezien.

Met veel minder jongvolwassenen in de stad, zouden er ook veel minder studentenhuizen nodig zijn. Nijmegen kent ongeveer 45.000 studenten (inclusief HAN), van wie het overgrote deel op kamers woont in de stad.

Nelissen wijst op de vele SSH θ -complexen. Bekende locaties als Hoogeveldt of de Jacob Canisstraat zouden er niet zijn geweest. Maar ook de immense en skyline-bepalende woontoren van Talia, bij het station, mag weggenomen worden. En dan zijn er nog tal van kleinere complexen en studentenhuizen die de SSH θ verhuurt. De demografische samenstelling van Nijmegen-Oost, waar duizenden studenten en net-afgestudeerden wonen, zou ook compleet anders zijn. Waar Oost nu veel studentenhuizen kent, zou daar nauwelijks verkamering hebben plaatsgevonden.

PUZZELSTUKJE 3: HET BEDRIJFSLEVEN

Dankzij de aanwezigheid van de universiteit bloeit ook het bedrijfsleven in Nijmegen. Zonder de universiteit was de tertiaire sector, de dienstensector, veel kleiner geweest, weet Nelissen. Er zouden duizenden banen minder zijn geweest in de omgeving.

Door de universiteit stroomt er kennis naar de stad, legt Nelissen uit. "Het is voor bedrijven aantrekkelijk om zich in Nijmegen te vestigen vanwege de uitstroom aan universitair geschoold personeel dat hier in de regio blijft hangen. Denk aan de Novitech Campus bij de Goffert – of het Science Park op de campus zelf. Die profiteren daar volop van."

Voorzitter van het college van bestuur Daniël Wigboldus onderstreept het belang van economische bedrijvigheid in de stad en wijdere regio. Hij noemt de vele spin-offs die voortkomen uit Radboud-onderzoek. "Inmiddels zijn er tientallen bedrijven in de regio gevestigd, die goed zijn voor zeventienduizend directe werknemers." Voorbeelden

DE UNIVERSITEIT IN 1923

'Een der voornaamste gebeurtenissen in onze vaderlandse geschiedenis.' Zo noemden de Nederlandse bisschoppen **de opening van de Roomsche Katholieke Universiteit Nijmegen** op woensdag 17 oktober 1923. De dag begon met een dienst in de Molenstraatkerk. Daarna trok een stoet kersverse hoogleraren naar het hoofdgebouw, een statige witte villa aan het Keizer Karelplein. In De Vereniging, schuin aan de overkant, volgden na de lunch officiële toespraken. Studenten hielden 's avonds een fakkeltocht door de stad en er klonken zelfs kanonschoten. Niemand kon de opening van de universiteit in Nijmegen hebben gemist.

MET DANK AAN UNIVERSITEITSHISTORICUS JAN BRABERS

daarvan zijn Novolearning (taaltrainingen), het farmaceutische bedrijf Byondic en SNP Naturreizen. "Al die bedrijvigheid trekt natuurlijk weer nieuwe jonge mensen naar de stad."

En het zijn niet alleen de directe banen die daardoor ontstaan, vult sociaal geograaf Peter Vaessen aan. "Hoe meer studenten en medewerkers in de stad, hoe meer er zich aansluiten bij diverse besturen en vrijwilligersorganisaties. Daar profiteert iedereen van. Dat zorgt ook voor een aantrekkelijk cultureel en woonklimaat."

PUZZELSTUKJE 4: **DE HORECA- EN CULTUURSECTOR**

Een bruisend uitgaansleven zonder universiteit? Vergeet het maar. Simon Mamahit, oud-Radboudstudent, werkt achter de schermen bij verschillende muziekinstaties en begeleidt jongeren in de Nijmeegse muzieksceen. Hij woont zelf in de Molenstraat. "Iedere avond is het een komen en gaan van jonge mensen die feestvieren, leven, dansen en ruziemaken. Zonder universiteit was de horecasector, met al zijn studentencafés, echt niet zo groot geweest."

En wat te denken van de culturele sector? Veel podia en instellingen waren er niet geweest zonder universiteit. Nelissen somt op: "Geen Lux, geen literaire organisatie als De Wintertuin, en ook museum Het Valkhof was er waarschijnlijk niet geweest. En geen maatschappelijke debatten bij Radboud Reflects."

Veel studenten uit de cultuurhoek komen na hun studie terecht op beleidsposities bij culturele instellingen, vertelt Mamahit. "En dan zijn studenten ook nog eens graag geziene consumenten. Bij poppodia Doornroosje en Merleyn worden veel feestjes gehouden die ontzettend populair zijn onder studenten", zegt Mamahit. Hetzelfde geldt voor het NYMA-terrein nabij de Oversteek, waar onder andere evenementenlocaties De Vasim en Strandbar Stek zijn gevestigd.

PUZZELSTUKJE 5: **HET POLITIEKE KLIMAAT**

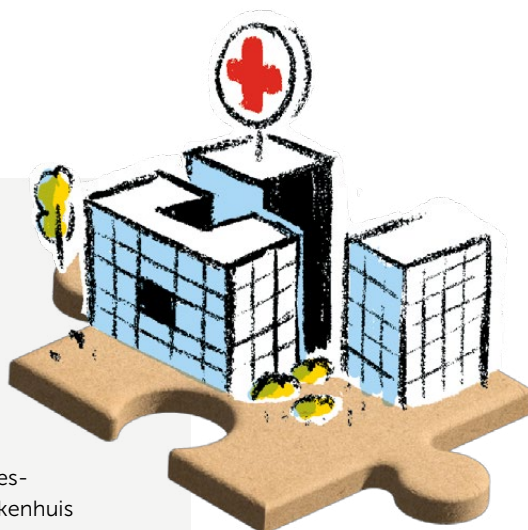
Wie kent de liefdevol gekoesterde geuzennaam Havana aan de Waal niet? In Nijmegen waait al sinds jaar en dag een links-progressieve wind. Dat rode karakter en die bijnaam hadden niet bestaan zonder universiteit. "Het linkse imago van de stad vindt haar oorsprong bij de studentenprotesten in de jaren zestig en zeventig", vertelt historicus Verhoeven. "Daar is het rebelse, jeugdige imago van de stad ontstaan. Dat heeft ook weer invloed op mensen die affiniteit hebben met dergelijke thema's." Die politieke wind is mede te danken aan de universiteit: uit exitpolls bij stembureaus op de campus komen Groen-Links en D66 steevast als grootste partijen uit de bus. Ook PvdA en Partij voor de Dieren doen het goed – en Volt pakt de laatste jaren ook opvallend veel stemmen op het universiteitsterrein.

PUZZELSTUKJE 6: DE ZORG

Met drie ziekenhuizen – het Radboud-umc, het CWZ en de Sint Maartens-kliniek – valt er wat zorg betreft een hoop te kiezen in Nijmegen. Wat is de link met de universiteit? “Het Radboudumc is logisch”, redeneert Nelissen. “Zonder geneeskundefaculteit had je geen academisch ziekenhuis ernaast gehad.”

Of ook de Maartenskliniek in Nijmegen had gezeten, is nog maar de vraag. De revalidatiezorg die daar nu plaatsvindt, zou zich ook in bijvoorbeeld Arnhem kunnen hebben gevestigd, waar met Rijnstate en Klimmendaal de nodige (revalidatie)zorg te vinden is. Het CWZ was er hoogstwaarschijnlijk wél geweest, al was het volgens Nelissen waarschijnlijk kleiner en minder specialistisch geweest.

Toch is dit puzzelstukje niet zomaar weg te nemen uit de kaart van Nijmegen, omdat het verband met de universiteit niet zo evident is als bij de andere stukjes. “Misschien had Nijmegen zich zonder universiteit juist geprofileerd als zorgstad”, denkt Verhoeven hardop. Ze haalt als voorbeeld aan dat Nijmegen zich in 2007 al eens als zodanig op de kaart heeft proberen te zetten – zonder succes. “Het CWZ is sowieso een groot regionaal ziekenhuis. Wie weet was dat zonder het Radboudumc wel van nóg groter belang geweest voor de regio.”

En dat moet anders, luidt het in koor. Die kloof moet gedicht worden. “Wetenschappers moeten de stad in. Mensen bezoeken in de wijkcentra”, zegt Bruls.

Historicus Verhoeven sluit zich daar helemaal bij aan. “Elke faculteit kan met haar kennis van meerwaarde zijn voor de stad.” Ze noemt het onderzoek van het Radboudumc dat al enkele jaren onder Vierdaagselopers wordt gehouden. “Een goed voorbeeld van hoe je onderzoek in de regio houdt, waar een groot publiek iets aan heeft.” Ze oppert het idee om jaarlijks stadscolleges te geven, door heel Nijmegen. “Dan kunnen we wijken activeren waar de universiteit normaal gesproken niet snel komt en kunnen we initiatieven ontplooiën waar de hele stad wat aan heeft.”

Dat klinkt Simon Mamahit als muziek in de oren. Onder de jongeren met wie hij dagelijks werkt, ziet hij dat de scheidslijn scherper aan het worden is. “De universiteit wordt gezien als iets wat ver van hen verwijderd is. Dat is zonde. Juist in de huidige maatschappij, waar onbegrip en polarisatie aan de orde van de dag zijn, moet de universiteit haar verantwoordelijkheid pakken. Je moet als wetenschappelijk instituut niet in je ivoren toren blijven zitten en alleen met wetenschappers discussiëren, maar juist de discussie aangaan met ‘de gewone mens’.”

Als voorbeeld haalt hij Radboud Reflects aan. “Daar worden hartstikke toffe debatten gehouden, maar de thematiek is veel te hoogdravend voor mensen die niet universitair onderricht zijn. Je moet niet óver mensen praten, maar mét mensen.”

Terug naar de legpuzzel van Nijmegen, waar de Waal en het Maas-Waalkanaal als gezellige blauwe slierten doorheen meanderen. Als alle plannen om stad en universiteit dichter bij elkaar te brengen positief uitpakken, wat betekent dat dan voor de puzzel van Nelissen? Hoeveel stukjes moeten er weggehaald worden als we dit spel nog eens spelen bij het 150-jarig bestaan van de Radboud Universiteit?

Er verschijnt een lach op het gezicht van de emeritus hoogleraar. “We moeten dan zoveel stukjes weghalen dat van een puzzel niets meer over is.” *

‘DE UNIVERSITEIT IS ER VOOR DE ENE GROEP IN DE STAD MEER DAN VOOR DE ANDERE’

Met zoveel gaten in de puzzel blijft er een gehavend stadje over, dat is duidelijk. De universiteit is de afgelopen eeuw een spil geweest in de totstandkoming van het complete Nijmegen zoals we dat nu kennen.

Toch moeten we de waarde van zo’n instelling ook weer niet overschatten. “De universiteit is er voor de ene groep in de stad meer dan voor de andere”, concludeert burgemeester Bruls. Nelissen spreekt van een “eiland dat mensen die niet op de campus hoeven te zijn, als een omheind gebied ervaren”. Collegevoorzitter Wigboldus heeft het zelfs over een “kloof in de samenleving”.

RADBOUD ZOEKT MISSIE

Ooit opgericht om het katholieke volksdeel te verheffen, is de Radboud Universiteit in aanloop naar haar honderdjarig bestaan op zoek naar een andere identiteit. Duurzaamheid is de nieuwe heilige graal. Hoe valt die nieuwe koers te rijmen met haar geschiedenis als emancipatie-universiteit?

Tekst: Mathijs Noij

Als of Nederland het WK voetbal gewonnen had, zo moet de sfeer aanvoeld hebben op 17 oktober 1923 in de Nijmeegse binnenstad. Katholieken uit heel het land waren naar de Waalstad afgereisd om samen te zingen en te drinken, terwijl de vlaggen uithingen en in de omgeving zelfs kanonnen werden afgevuurd.

Reden van de feestvreugde was de oprichting van een katholieke universiteit – die was er nog niet in Nederland. Na Leiden, Groningen, Utrecht en twee keer Amsterdam opende in Nijmegen de zesde universiteit van het land haar deuren.

Jarenlang was daarover vergaderd en gesteggeld – over de plek waar die universiteit zich zou vestigen, bijvoorbeeld. Ook het bij elkaar schrapen van een startkapitaal had veel voeten in de aarde. Kwartjes en dubbeltjes die werden opgehaald tijdens collectes onder katholieken, maakten de oprichting mogelijk. Crowdfunding avant la lettre.

Zoals universiteitshistoricus Jan Brabers schrijft in *Een kleine geschiedenis van de Radboud Universiteit*, werd het idee van triomf gevoed door een collectief gevoel van ondergeschiktheid onder katholieken. Ook de harde

feiten wezen erop dat zij tweederangsburgers waren: katholieken schopten het, onder andere door discriminatie, veel minder vaak tot arts of advocaat.

Tegelijkertijd speelden ook andere motieven een rol: sommige katholieken zagen de oprichting van een katholieke universiteit als een middel om het oprukkende aantal gemengde huwelijken een halt toe te roepen. Immers, waar beter dan aan een katholieke universiteit konden knappe, jonge jongens en meisjes hun eveneens katholieke levenspartner vinden?

De oprichting van de universiteit was de kroon op het werk van de katholieke emancipatie. Toch een soort overwinning dus, al speelde die zich op een heel ander terrein dan een voetbalveld af.

Machtsrelatie doorgesneden

Honderd jaar na de oprichting is het katholieke geloof op de Nijmeegse campus naar de achtergrond geschoven. Studenten en medewerkers komen tegenwoordig uit alle windstreken en hangen verschillende geloofsovertuigingen aan, of geen enkele. De Studentenkerk aan de Erasmuslaan staat nog fier overeind, maar studenten die niets met religie hebben, zetten er waarschijnlijk hun hele studietijd geen voet over de drempel.

Toch is het in oktober 2020 landelijk nieuws als de Nederlandse bisschoppen plotseling besluiten om het predicaat 'katholiek' van de Nijmeegse universiteit af te nemen. De universiteit, die oorspronkelijk als missie had om de katholieken op te stuwen in de vaart der volkeren, raakt van de ene op de andere dag een stukje van haar ziel kwijt.

Hoewel de Nederlandse bisschoppen werden teruggefloten door het Vaticaan – de Paus ziet de Radboud Universiteit nog wél als katholieke instelling – is de

DE UNIVERSITEIT RAAKT VAN DE ENE OP DE ANDERE DAG EEN STUKJE VAN HAAR ZIEL KWIJT

formele machtsrelatie tussen het bisdom en de universiteit toch echt doorgesneden. De bisschoppen hebben geen vinger meer in de pap bij de benoeming van toezichhouders van de universiteit.

Het moment van de breuk was saillant, voor sommigen zeker ook een beetje pijnlijk, zo vlak voor de honderdste verjaardag van de universiteit. Het was bovendien niet de enige grote levensgebeurtenis in de recente universitaire geschiedenis.

De breuk met de bisschoppen was immers het gevolg van de beslissing van universiteit en ziekenhuis om los van elkaar – onder twee aparte stichtingen – verder te gaan. Door die ‘bestuurlijke ontvlechting’ heeft ieder nu eigen toezichhouders, in plaats van dat ze als broer en zus in de gaten worden gehouden door één voogd.

Opmerkelijk stil

Daar staat de universiteit dan, in haar uppie, aan de vooravond van haar honderdste verjaardag. Krabbend achter de oren vraagt ze zich af: wie ben ik eigenlijk?

“Het is een uitgelezen moment om daar eens rustig voor te gaan zitten.” Aan het woord is Walter Breukers. Hij geeft onderwijs aan de Radboud Honours Academy en vormt de helft van een duo met zijn oude studievriend Jaap Godrie. De twee zijn niet makkelijk in een hokje te stoppen. Ze schrijven boeken, maken schilderijen en adviseren organisaties om “vastgeroest denken te doorbreken”. Breukers is opgeleid als filosoof en biomedisch wetenschapper, Godrie als historicus en kunstenaar.

In aanloop naar het honderdjarig bestaan van hun alma mater deden ze een aanvraag voor een subsidie bij de Stichting Reinier Post (zie p. 32), om een toekomstbeeld te schetsen voor de Radboud Universiteit. Wat maakt Radboud? Die vraag wilden ze beantwoorden in

De prior-generaal van de karmelieten met een wierookvat bij het schilderij van Titus Brandsma. Rome, mei 2022.

FOTO'S ONDER, VAN LINKS NAAR RECHTS:

Vervroegde viering van de eerste dies natalis. De academische senaat op de trap in De Vereniging. Rechtsboven in het doorkijkje leunt Bernard Molkenboer. | Inzegening der kruisbeelden door de latere aartsbisschop Mgr. Bernard Alfrink, bij de opening van de Faculteit der Geneeskunde op 17 oktober 1951. Alfrink wordt geassisteerd door hoogleraar Missiologie Alphons Mulders. | Rectoraatsoverdracht Sipke Geerts aan Ton Vendrik, 1966, in de Aula aan de Wilhelminasingel. | Diner van dispuut De Gong. Tafelpraeses: Jo Cals. Staand, derde van links (tegen de deurpost): Godfried Bomans.

FOTO: KDC NIJMEGEN

FOTO: KDC NIJMEGEN

FOTO: KDC, NIJMEGEN

Bij de viering van het eerste lustrum, op 17 oktober 1928, deden studenten tijdens een rijtoer het hoofdgebouw aan het Keizer Karelplein aan.

een boek. Ze gingen ervoor met tientallen medewerkers en studenten in gesprek.

Tijdens die gesprekken viel iets op. “Op een honderdste verjaardag kijk je terug én vooruit”, licht Godrie toe. “Over de geschiedenis van de Radboud Universiteit is al veel gezegd en geschreven, maar als we mensen vroegen naar de toekomst van de universiteit, bleven ze opmerkelijk stil.”

Terwijl: een universiteit heeft een toekomstbeeld nodig. Iets om naar te streven, zeggen de twee. Breukers: “De stichting van deze universiteit is voortgekomen uit zo’n droom. Die maakte het mogelijk risico’s te nemen en moed te tonen. Je hebt een toekomstbeeld nodig ter inspiratie voor bijzondere daden.”

‘ALS RENTMEESTER ZOULDEN WE DE WERELD MOOIER MOETEN ACHTERLATEN DAN WE HAAR AANTROFFEN’

De huidige tijd schreeuwt volgens Breukers en Godrie opnieuw om lef – een sprong in het diepe. Immers: we leven in een tijd waarin de ene crisis de andere opvolgt. “De samenleving verandert razendsnel”, zegt Godrie. “Voor de universiteit is het zinvol na te denken wat ze daarin wil betekenen. Wie ben ik en wat kan ik doen? Daarop reflecteren, zit in het DNA van de Radboud Universiteit.”

Rentmeesterschap

Met die vragen ging de universiteit het afgelopen anderhalf jaar aan de slag in zogenoemde dialogsessies, onderdeel van een identiteitstraject. Medewerkers, studenten en andere betrokkenen spraken met elkaar over de identiteit en eigenheid van hun universiteit. Met de input uit die sessies wil het college van bestuur binnenkort een verhaal over haar eigen identiteit en toekomst presenteren.

“Honderd jaar geleden zijn wij door de Sint Radboudstichting opgericht met een speciale missie: het emanciperen van het katholieke volksdeel”, zegt collegevoorzitter Daniël Wigboldus. “Voor mij betekent dat ook dat je nu nadenkt over onze missie van nu. Daar is onze huidige missie uit voortgekomen: het bijdragen aan een gezonde, vrije wereld, met gelijke kansen voor iedereen.”

Dat is niet zomaar een kreet die het goed doet bij de pr-afdeling. Wigboldus: “Hij is gegrond in het idee dat de wereld niet van ons is, maar dat we er wel voor verantwoordelijk zijn. Katholieken noemen dat met een mooi

'GEZIEN HAAR KARAKTER KAN RADBOUD EEN INSPIREREND VOORBEELD ZIJN VOOR ANDERE UNIVERSITEITEN'

Paus Franciscus bij de heiligverklaring van Titus Brandsma, mei 2022.

woord 'rentmeesterschap'. Als rentmeester zouden we de wereld mooier moeten achterlaten dan we haar aantreffen."

Dat die missie een prominente plek krijgt in het nieuwe toekomstverhaal van de Radboud Universiteit, is een zekerheidje. De instelling heeft daar de afgelopen jaren bovendien al op voorgesorteerd door volop de schijnwerpers te zetten op haar eigen duurzaamheidsidealen.

Er verschenen ronkende advertenties in kranten en op sociale media en er kwamen zelfs spotjes op de landelijke tv en in de bioscoop. Kijkers werden geconfronteerd met in netten verstrikte schildpadden, een brandende wereldbol en affiches van kinderarbeid, steevast eindigend met de slogan 'Je bent nodig' en het logo van de Radboud Universiteit.

Op die uitingen kwamen niet alleen maar lofzangen. Zo vroegen critici zich hardop af of het wel aan een universiteit is om wereldverbeteraartje te spelen. 'Sinds wanneer is een universiteit een influencer die je koopschaamte aanpraat', vroeg journalist Enith Vlooswijk zich af in de

Volkskrant. Volgens haar is dat slecht voor het onafhankelijke imago van een wetenschappelijke instelling.

Die spanning voelt Wigboldus heel goed. "Begrijp me niet verkeerd. Academische vrijheid staat aan de universiteit op één. Wetenschappers mogen en moeten hun eigen nieuwsgierigheid volgen. Dat is cruciaal. Maar het onderzoek dat ze doen en het onderwijs dat ze geven, is om de wereld beter te maken. Dat maken wij expliciet. Bovendien werkt het kiezen van een profiel voor een universiteit sturend bij het nemen van toekomstige beslissingen."

Offers brengen

De focus van de Radboud Universiteit in haar missie op gezondheid, is volgens Breukers en Godrie goed te verklaren. De term die vaak terugkomt in hun boek is 'het geheel'. Het Engelse woord voor gezondheid, *health*, betekende oorspronkelijk ook 'geheel', stipt Godrie aan. Breukers: "Typisch voor de katholieke wetenschapsopvatting is om het geheel binnen alle disciplines te blijven zien. Niet versplinteren, maar juist de samenhang tussen vakgebieden in beeld proberen te krijgen."

Vooraf jonge artsen van het Radboudumc zijn daarin fanatiek, merkten Breukers en Godrie. Die artsen zien dagelijks de gezondheidsproblemen van patiënten als gevolg van stress, armoede, slecht eten, weinig beweging. Breukers: "Artsen schrijven medicijnen voor, maar kunnen het achterliggende probleem niet oplossen. Dat ligt dáárachter, in de maatschappij. Artsen zijn daarom op zoek naar een bredere opvatting van gezondheid."

Dat lijkt deels voort te komen uit het katholieke, stellen Breukers en Godrie. "Dat er iets is dat het individuele overstijgt, waar je offers voor kunt brengen, waarvoor je iets wilt doen of laten, dat zit verweven in de geschiedenis van Radboud." Ze wijzen daarbij op de oprichting, mogelijk gemaakt met katholiek geld, maar ook op bijvoorbeeld de verzetsdaden van filosofiehoogleraar Titus Brandsma tijdens de Tweede Wereldoorlog, die hem zijn leven kostten.

Ook Jurijn Timon de Vos, die als promovendus historisch onderzoek doet naar de katholieke identiteit van de universiteit, ziet dat er bruggen te slaan zijn tussen de katholieke traditie en de duurzaamheidsambities van nu. "Je kunt de katholieke emancipatie lezen als: iets extra's toevoegen aan de samenleving. Voorheen kreeg dat vorm in het opleiden van katholieke artsen en advocaten. Nu krijgt het vorm in bekwamen om de schepping – noem het duurzaamheid of rentmeesterschap."

De Vos wijst op *Laudato Si'*, een encycliciek uit 2015, waarin paus Franciscus oproept om goed om te gaan met de aarde en de armen. Een nieuw instituut van de Radboud Universiteit, dat wetenschappers en geestelijken samenbrengt om na te denken over duurzaamheid, is naar dit pauselijk boekwerk vernoemd.

Maar je hoeft nu ook weer niet op alles wat de universiteit doet haar katholieke signatuur te plakken, vindt De Vos. "Natuurlijk is de missie van de universiteit en de terminologie die daarbij komt kijken, inwisselbaar." Ook op

DE UNIVERSITEIT IN 1923

De Nijmeegse universiteit had bijna Keizer Kareluniversiteit geheten. De geleerde en priester Jos Schrijnen, die de nieuwe universiteit grotendeels vormgaf, pleitte voor deze naam, die was afgeleid van Karel de Grote. Hij wilde er het wereldse karakter mee aangeven en de band met de stad Nijmegen benadrukken. Maar de bisschoppen gingen niet akkoord, die kozen voor de veel braverere naam Roomsche Katholieke Universiteit Nijmegen. Rector Schrijnen was zo eigenwijs dat hij tot het eind van zijn leven op zijn visitekaartje liet drukken: 'Premier recteur de l'Université de Charlemagne'. In 2004 verdween het woord 'katholiek' uit de naam van de universiteit, voortaan gingen studenten naar de Radboud Universiteit.

MET DANK AAN UNIVERSITEITSHISTORICUS JAN BRABERS

de universiteit hebben ze verstand van bedrijfskunde – het in de markt zetten van hun instelling, wil De Vos maar zeggen.

Maar waar het hem om gaat, is dat duurzaamheid en het katholieke elkaar niet in de weg hoeven te zitten. Integendeel, ze kunnen elkaar zelfs versterken. De Vos vermoedt dat het universiteitsbestuur op die lijn zit. "Let maar op: katholiciteit wordt nergens ingeruild voor duurzaamheid. Zoals de universiteit het nu stelt, geeft ze gewoon een andere vorm aan haar katholiek geïnspireerde, emancipatoire karakter, zoals dat door de tijd altijd is gebeurd. Dit is misschien allemaal weinig wereldschokkend, maar wel behoorlijk katholiek: vanuit de traditie eigentijdse accenten zetten."

Op een kansel

En dat zal ook altijd blijven gebeuren, als het aan Godrie en Breukers ligt. Sterker nog: er mag wat hen betreft nog wel een schepje bovenop. "Juist vanwege het DNA van deze universiteit, zouden de komende decennia weleens perfect bij Radboud kunnen passen", stelt Godrie. "Gezien haar karakter kan Radboud een inspirerend voorbeeld zijn voor andere universiteiten."

Dat vergt enige toelichting. Breukers: "De afgelopen veertig jaar is de samenleving sterk geïndividualiseerd. Het individuele belang ging boven dat van het collectief." Een van de uitwassen daarvan was de hyperconcurrentie – ook tussen universiteiten. "En daarom plaatste de Radboud Universiteit een olympisch podium in haar logo voor het nieuwe bestuursgebouw." Radboud moest mee in de neo-liberale stroom. "Maar dat past van oudsher niet bij haar. Dat kun je beter aan de Erasmus Universiteit overlaten."

Er is weer behoefte aan een inspirerend toekomstbeeld, zien Breukers en Godrie. De samenleving wil als collectief opnieuw ergens heen. En laat Radboud zich nu net uiterst comfortabel voelen op een kansel, oproepend tot behoud van de planeet. "Daarbij voelt ze zich op haar gemak."

Maar de universiteit wil niet alleen prediken, ze wil ook doen. Omdat je het redden van het klimaat of het oplossen van de sociale ongelijkheid niet in je eentje voor elkaar kunt boksen, zou het verstandig zijn te mikken op samenwerking in plaats van concurrentie. De Radboud Universiteit heeft daarin de tijd mee, stellen Breukers en Godrie. "Allerlei eigenschappen die Radboud zichzelf toedicht – informaliteit, bescheidenheid, vriendelijkheid, collegialiteit – worden in het westen van het land misschien als soft bestempeld, maar zijn cruciaal als je gaat samenwerken."

Je zou het haast kunnen vergelijken met een potje voetbal, waarbij het beste team niet altijd bestaat uit de elf beste individuele spelers. Het gaat er ook om of de teamgenoten het beste in elkaar naar boven halen. Maar veel verder moeten we de analogie niet doortrekken – bij de wedstrijd die de Radboud Universiteit speelt, staat immers iets veel belangrijkers op het spel dan een kampioentitel; u weet wel: die gezonde, vrije wereld, met gelijke kansen voor iedereen. *

'DE AFGELOPEN VEERTIG JAAR IS DE SAMENLEVING STERK GEÏNDIVIDUALISEERD'

BOEK

Het boek *Wat maakt Radboud?* van Walter Breukers en Jaap Godrie is te lezen via deze QR-code.

HISTORIE

A hiker wearing a dark jacket, blue jeans, and a backpack is walking away from the camera on a rocky path. The path leads through a forest with trees showing early autumn foliage. A stream flows through the forest floor. The overall scene is serene and natural.

DE MYTHES

ROND DE
HOGLERARENWANDELCLUB

Al zeventig jaar heeft de Radboud Universiteit een wandelclub voor hoogleraren. Buitenstaanders noemen het een old boys network waar grote beslissingen worden genomen, maar volgens insiders is het gewoon een informeel hobbyclubje. 'De universiteit wordt echt niet vanuit de wandelclub bestuurd.'

Tekst: Ken Lambeets / Foto's: Johannes Fiebig

Het is een jaar of negen geleden: hoogleraar Economie Esther-Mirjam Sent drinkt op een zaterdagmiddag koffie op het terras van Tante Koojsje aan de Berg en Dalseweg, als ze plots een groep mannelijke wandelaars naar binnen ziet lopen. Ze herkent verschillende hoogleraren van de universiteit, en een lid van het college van bestuur.

Al snel beseft Sent dat dit de befaamde professorenwandelclub moet zijn waarover een collega-hoogleraar haar eens heeft verteld. Een paar wandelaars die Sent kent, staan er wat beschroomd bij wanneer ze haar herkennen. "Al eerder had ik gezegd dat ik zo'n club niet meer van deze tijd vind", zegt Sent.

Mysterieuze antwoorden

Over de kritiek van Sent op de professorenwandelclub later meer. Het bestaan ervan is een publiek geheim aan de Radboud Universiteit. In mijn vijf jaren als Vox-redacteur kwam de club in de marge van een interview een paar keer ter sprake, waardoor ik de namen van enkele leden ken. Maar wanneer ik hun een interviewverzoek stuur, volgt een reeks mysterieuze antwoorden:

'Ik ben inderdaad lid van de wandelclub. Overigens vind ik dat erg leuk, maar ik heb ook beloofd dat ik terughoudend ben over de gang van zaken.'

'De wandelclub koestert een geschiedenis van vertrouwelijkheid. In het publieke domein wordt doorgaans gedaan alsof de wandelclub niet bestaat.' Eén lid probeert me er zelfs van te overtuigen geen stuk over de wandelclub te schrijven.

'Er heeft een soort mythevorming plaatsgevonden waardoor deze specifieke club soms als een geheime en machtige bond wordt beschouwd. Als er een [...]

artikel over zou worden gepubliceerd, zou deze mythevorming alleen nog maar toenemen.'

Gelukkig wijst niet iedereen een interview af. Charles de Weert, emeritus hoogleraar en oud-decaan van sociale wetenschappen, wil graag wat meer vertellen over de geschiedenis en organisatie van de club. "Ik hang mijn lidmaatschap ook niet aan de grote klok", zegt hij. "Maar ik vind het wel belangrijk dat een paar mythes de wereld uit worden geholpen." Ook Hub. Hennekens is bereid tot een

'IK HANG MIJN LIDMAATSCHAP NIET AAN DE GROTE KLOK'

gesprek. De 84-jarige emeritus hoogleraar Staats- en bestuursrecht en voormalig lid van de Raad van State is al wandelclublid sinds 1991. Hij heeft er naar eigen zeggen nog geen seconde spijt van gehad. "Als ik begraven word, hoop ik dat mijn wandelbroeders en -zusters aanwezig zullen zijn", zegt hij.

Bijzondere band

Wandelclub de Vogelstruys, genoemd naar het gelijknamige café in Maastricht, is opgericht op 17 oktober 1953. Tot de acht *founding fathers* behoren onder anderen hoogleraren Willem Asselbergs (beter bekend onder pseudoniem Anton van Duinkerken), Bernard Hermesdorf en Sipke Geerts. Het motto van de club, 'wij hebben geen verplichting om ons te storen aan de indruk die wij maken',

lijkt zeventig jaar na oprichting nog steeds intact.

"Om de veertien dagen maken we een wandeling in de omgeving van Nijmegen", vertelt De Weert. Voorafgaand is er koffie met gebak bij een van de leden thuis, daarna wordt twee uur gelopen in de bossen bij Beek, Plasmolen of in de Ooijpolder. Na afloop volgt nog een biertje in een café, waarna iedereen naar huis gaat. Een van de leden maakt een jaarkalender, meer administratie komt er niet bij kijken. Drank en eten betalen de leden van de club zelf, een jaarlijkse contributie is er niet.

Tijdens de wandelingen wordt volgens Hennekens vooral gepraat over wat iedereen recentelijk heeft meegemaakt. "Zo blijf je op de hoogte van wat er aan de universiteit speelt. Niet alleen op je eigen faculteit, maar op alle faculteiten. Toen ik in 2001 lid werd van de Raad van State, verhuisde ik voor zeven jaar naar Den Haag. Als het kon, kwam ik op zaterdag naar Nijmegen. Voor mij was het belangrijk om te weten welke ontwikkelingen hier speelden."

Als mensen een gesprek voeren, zitten ze vaak tegenover elkaar, legt Hennekens uit. "Maar dat wil niet zeggen dat ze echt met elkaar spreken. Als je een probleem bespreekt tijdens een wandeling, kijk je allebei in dezelfde richting. Al denkend, redenerend en pratend kom je nader tot elkaar. Zo ontstaat een bijzondere band, die maar moeilijk onder woorden valt te brengen."

Lossere etiquette

Of hij de wandelclub heeft zien veranderen? Hennekens denkt even na. "Niet meer dan de wereld is veranderd", zegt hij. "De eerste jaren wandelden we nog in pak, dat waren nu eenmaal de standaarden die toen golden voor hoogleraren",

zegt hij. Lachend: “Maar als je vandaag ziet hoe sommige hoogleraren erbij lopen, dan zouden het evengoed studenten kunnen zijn.”

Ook tijdens het jaarlijkse diner, waar de partners van de leden eveneens mogen aanschuiven, is de etiquette wat losser geworden. “Vroeger moest het een zes- of zevengangendiner zijn, dat is wat minder geworden”, zegt Hennekens. Wel wordt er nog steeds een tafelschikking gemaakt, en er moet een goede fles wijn op tafel staan. Tijdens het diner moeten alle leden hun das met de afbeelding van een struisvogel dragen. Vrouwelijke leden dragen een speld. “Wie dat niet doet, wordt daarop aangesproken.”

Eenmaal per jaar, met Palmpasen, gaan de leden van de wandelclub op retraite. De Weert legt uit hoe die traditie is ontstaan. “In de beginperiode zaten er verschillende priesters-hoogleraren in de wandelclub”, zegt hij. “Tijdens de vastenperiode mochten zij niet te veel eten, dat vond niet iedereen even leuk. Maar

die regel geldt alleen binnen het eigen bisdom.”

Daarom wandelen de leden één weekend per jaar wat verder van huis, buiten het bisdom Den Bosch. Weekends van de wandelclub vonden eerder plaats in de Ardennen, Zuid-Limburg, Zierikzee en op Texel, afgelopen april bezochten de wandelaars Roermond. In zo’n weekend wonen de leden een misviering bij, er is een groot diner en vaak ook een cultureel uitje.

Lid voor het leven

Op dit moment telt de wandelclub dertig leden: zestien hoogleraren en veertien emeriti. Van alle zeven faculteiten van de universiteit zijn zo’n twee à drie actieve hoogleraren lid. Daarnaast telt de wandelclub een groep emeriti, die gezien de stijgende levensverwachting steeds groter wordt. Lid ben je voor het leven.

De manier om toe te treden is al zeven-tig jaar hetzelfde, legt De Weert uit. Wie met emeritaat gaat, stelt aan de overige

leden een opvolger uit de eigen faculteit voor. “Dat voorstel wordt gewogen”, zegt Hennekens. “Als iemand van de wandelclub het niet kan vinden met de persoon die wordt voorgesteld, dan wordt een andere hoogleraar gezocht. Maar het aantal publicaties dat iemand op zijn of haar naam heeft, telt bijvoorbeeld niet mee.”

Overigens, aldus De Weert, zijn er ook heel wat mensen die vriendelijk bedankt hebben voor het lidmaatschap. “Als je jonge kinderen hebt, is het niet eenvoudig om eens in de veertien dagen op pad te gaan. Daarom is de jongste van het gezelschap de 45 al gepasseerd.”

Typische netwerkorganisatie

Deze vorm van coöptatie en het feit dat de club lange tijd alleen uit mannen bestond, hebben ertoe geleid dat heel wat wilde verhalen de ronde doen over de wandelclub. Het zou een gezelschap zijn waarin belangrijke beslissingen over de universiteit worden genomen, zoals wie de volgende rector wordt. Onder de huidige leden bevinden zich bovendien verschillende oud-decanen, een oud-rector en een huidig lid van het college van bestuur. Ongeveer de helft van de leden heeft bestuurlijke ervaring. Wie die niet heeft, heeft aanzienlijke wetenschappelijke merites.

Toch ontkennen de huidige leden dat in de club belangrijke beslissingen worden genomen. “De wandelclub is puur voor de lol ontstaan en dat is nog steeds het geval”, zegt Charles de Weert. “We vergaderen niet, er zijn geen notulen, alles is puur informeel. Natuurlijk weten we wat er gaande is op de universiteit, maar magie komt er niet bij kijken. Er worden geen beslissingen genomen.”

Esther-Mirjam Sent, zelf geen lid, ziet dat anders. Ze noemt de wandelclub een typische netwerkorganisatie. “Natuurlijk is het in zo’n club gezellig en vriendschappelijk, maar er vindt veel interventie en coaching plaats”, zegt ze. De hoogleraar Economie en voorzitter van de Partij van de Arbeid geeft een voorbeeld. “Stel dat er een vacature is voor een nieuwe decaan. Als iemand in de club interesse heeft in die functie, kan hij of zij aan een van de oud-decanen van de wandelclub vragen hoe het bij hen is gelopen. Wat zijn aan-

IN 2017 TRAD DE EERSTE VROUW TOE TOT DE WANDELCLUB

DE UNIVERSITEIT IN 1923

Katholieken hadden in het begin van de twintigste eeuw best reden tot klagen: ze waren daadwerkelijk ondervertegenwoordigd in beroepen met aanzien. Dat blijkt uit een pamflet uit 1900, opgesteld door de Nijmeegse neerlandicus Maarten Poelhekke. Hij schreef dat van alle artsen in de tien grootste steden in Nederland slechts 11 procent rooms was, terwijl een derde van de Nederlanders katholiek was. Onder juristen was dat percentage 19. Van alle 238 hoogleraren aan Nederlandse universiteiten waren er slechts twee van katholieken huize. Poelhekke legde de schuld bij de katholieken zelf: zij waren te conservatief en bovendien huiverig voor de moderne wetenschap. Hij vond dat ze in actie moesten komen.

In 1904 richtten katholieke intellectuelen de 'Vereniging tot bevordering van de beoefening van wetenschap door katholieken' op, een jaar later verrees de Sint Radboudstichting, met als doel: een eigen universiteit. *The rest is history.*

MET DANK AAN UNIVERSITEITSHISTORICUS JAN BRABERS

dachtspunten, wat speelt in het college van decanen? Door die gesprekken heeft zo'n kandidaat al een grote voorsprong.”

Vrouwen of niet?

De toename van het aantal vrouwelijke hoogleraren aan de universiteit leidde sinds de jaren 2000 tot lange discussies onder leden van de wandelclub: moesten er ook vrouwen worden toegelaten of niet? “We vroegen ons af of vrouwen de sfeer van de wandelclub zouden veranderen”, vertelt Hennekens. Hij geeft een voorbeeld van de discussie die destijds speelde.

“Mijn vrouw is een paar jaar voorzitter geweest van de kring van vrouwen van hoogleraren”, zegt hij. “Daar gingen de gesprekken toch vooral over de kinderen en kleinkinderen, de relatie met de man en het huishouden. Dat zijn onderwerpen waar in de wandelclub niet over werd gesproken. Van de meeste andere leden wist ik niet eens of ze kinderen hadden.”

Op het mannelijke karakter komt op een bepaald moment ook kritiek van buiten de club. In verschillende interviews, onder andere in *Vox*, spreekt Sent zich uit tegen de wandelclub. “Toen ik hoogleraar werd, was het percentage vrouwelijke hoogleraren nog altijd laag”, legt ze uit. “Mannen hebben sowieso een voorsprong. Toen ik de leden van de wandelclub tegenkwam in Tante Koosje, vroeg ik me af in welke eeuw ik was beland. Het was letterlijk en figuurlijk een old boys network, je stopt pas

bij de club als je overlijdt. Daarom druipt zo'n club in tegen mijn gevoel van wat bij een moderne universiteit past.”

Uiteindelijk gingen Hennekens en de andere leden van de club overstap: in januari 2017 trad Didi Braat, gynaecoloog en hoogleraar Voortplantingsgeneeskunde, als eerste vrouw tot de wandelclub toe. Inmiddels telt de club zes vrouwen. “Ik kreeg de vraag van twee hoogleraren die ik kende”, zegt Braat. “Omdat ik graag wandel en het me leuk leek om collega's van andere faculteiten te ontmoeten, heb ik toegezegd.”

Hoe het was om de eerste vrouw in de wandelclub te zijn? “Helemaal niet moeilijk”, aldus Braat. “In 2001 werd ik benoemd tot eerste vrouwelijke hoogleraar Voortplantingsgeneeskunde van Nederland en tijdens mijn carrière ben ik wel vaker de eerste of enige vrouw geweest in gezelschappen en commissies. Dat ik de eerste vrouw in de wandelclub ben, daar heb ik niet zoveel mee.”

Esther-Mirjam Sent is nooit gevraagd om lid te worden, maar dat vindt ze naar eigen zeggen niet erg. “Ik zou nooit lid willen worden van een club mensen die in een bevoorrechte positie zijn geplaatst, alleen omdat ze uitgenodigd zijn om lid te worden van een bepaalde vereniging. Ik heb grote problemen met op uitnodiging en in een kleine club dingen voor elkaar regelen. Dan ga ik liever wandelen met junior medewerkers en studenten.” *

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en juridisch directeur van Netwerk Notarissen.

Academische vrijheid

‘Een universiteit zou een plek moeten zijn van licht, vrijheid en leren.’ Deze zin van Benjamin Disraeli, voormalig premier van Engeland en schrijver, las ik ooit en ben ik nooit vergeten. Want hij omschrijft precies hoe een universiteit volgens mij zou moeten zijn. Vooral het woord ‘vrijheid’ in deze definitie vind ik enorm belangrijk.

De academische vrijheid in Nederland lijkt echter niet (meer) vanzelfsprekend te zijn. Dit blijkt uit een recent onderzoeksrapport van het Europees Parlement. Er zijn onder meer zorgen over het gepolariseerde maatschappelijke debat en de toegenomen macht van universiteitsbesturen en de hiërarchische structuur van instellingen.

Hoe het met de academische vrijheid op de Radboud Universiteit staat? We zouden ons bijvoorbeeld kunnen afvragen of studenten en docenten nog wel alles kunnen zeggen in de collegezaal of dat de nadruk vooral ligt op de wens dat de collegezaal een *safe space* behoort te zijn. Tijdens colleges draait tegenwoordig immers de camera mee. En hoewel je in de collegezaal – in principe – alles kunt zeggen wat je wilt, zou zomaar het gevoel kunnen ontstaan dat het vanwege die opnames en het gegeven dat alles wat is uitgesproken voor de eeuwigheid wordt vastgelegd, niet altijd verstandig is voor zowel studenten als docenten om dat ook daadwerkelijk te doen.

Ik wens onze jarige universiteit – ná het feest vanzelfsprekend – een discussie toe over het thema academische vrijheid. Gesprekken zonder camera, notulisten en beleidsnotities. Laten we op allerlei manieren met elkaar van gedachten wisselen over hoe we onze universiteit een plek houden van licht, vrijheid en leren. Of, als dat nodig mocht blijken te zijn: weer maken! Dan kunnen we gelukkig en gezond met elkaar verder gaan: *In Dei Nomine Feliciter.*

'Tijdens familiefeestjes kunnen we stevig met elkaar in discussie gaan'

De naam van de Radboud Universiteit valt dagelijks in dit Nijmeegse gezin. Vader Jos Joosten is er hoogleraar, dochter Catie studeert aan de European Law School en moeder Hanneke, die zelf filosofie deed, heeft voorouders die een dikke stempel drukten op de geschiedenis van de universiteit.

Catie heeft nooit met haar opa Jos van der Grinten kunnen praten over juridische zaken, dat vindt ze jammer. "Hij overleed toen ik vier was." Hij heeft dus nooit geweten dat ze net als hij rechten is gaan studeren in Nijmegen en dat ze in een arrest zijn naam nog weleens tegenkomt. Laat staan dat ze het portret van de broer van opa – haar oudoom Wim van der Grinten (rector van 1969 tot 1972) – kan zien hangen in de Aula. Rechtenstudent Catie is een telg uit de bekende juristenfamilie Van der Grinten. Behalve haar opa en oudoom studeerden ook veel ooms, tantes, neefjes en nichtjes rechten. "Tijdens familiefeestjes kunnen we stevig met elkaar in discussie gaan", vertelt ze met een lach. Zonder haar overgrootopa Jos (1885-1932) had Nijmegen misschien niet eens een universiteit gehad. Hij was het die als jurist en gemeentesecretaris het plan voor een katholieke universiteit onder de aandacht bracht van de Nijmeegse burgemeester en politici. De uitkomst was dat de universiteit in 1923 daadwerkelijk gesticht werd in de Waalstad. "Dat is wel bijzonder, ja", zegt Caties moeder Hanneke van

der Grinten. "Daar heb ik wel even bij stilgestaan toen ik zelf in Nijmegen ging studeren."

Voor de duidelijkheid: moeder Hanneke koos niet voor rechten, maar voor filosofie. Ze begon in 1998 aan een opleiding in Nijmegen nadat ze het conservatorium al had afgerond en een paar jaar had gewerkt. Toen ze haar diploma kreeg, was ze al moeder. Van onder anderen Catie dus, die wél weer voor rechten ging.

Thuis valt de naam van de Radboud Universiteit dagelijks.

Ook al omdat Caties vader Jos Joosten er werkt als hoogleraar Nederlandse letterkunde. "Ik wilde als Nijmeegs jongetje eigenlijk in Amsterdam gaan studeren", vertelt hij. "Maar ik kreeg geen beurs en toen ben ik hier naar de universiteit gegaan. Dat beviel zo goed dat ik niet meer weg wilde. Ik ben hier gepromoveerd en hoogleraar geworden."

Grappig detail: de vader van Jos Joosten werkte óók aan de Nijmeegse universiteit, maar niet als academicus. "Hij was schipper. Toen we in 1972 aan de wal kwamen, ging hij panden verhuren en werkte hij als een soort klusjesman op de universiteit."

Jos Joosten en Hanneke van der Grinten leerden elkaar in hun jeugd kennen, omdat Jos bevriend was met haar broer. Ze wonen in het huis van Jos' vader in Nijmegen-Oost. Voor de historische vereniging Numaga, waar Jos Joosten bij betrokken is, werkt hij momenteel in het kader van 100 jaar Radboud Universiteit aan een portret over de grootvader van zijn vrouw: oprichter Jos van der Grinten. De cirkel is rond. ★

RADBOD
families

Op de foto:

Hanneke van der Grinten (50) studeerde filosofie van 1998 tot 2002, is hobodocent, koördirigent en oprichter van het Gregoriaans Instituut Nijmegen. **Catie Joosten** (21) studeert aan de European Law School sinds 2020. **Jos Joosten** (58) studeerde Nederlands van 1983 tot 1989, promoveerde aan de Radboud Universiteit en is nu hoogleraar Nederlandse letterkunde.

Corry

HET NIJMEGEN BREAKAGE SYNDROME

NIET BEKEND IN NIJMEGEN,
WEL VER DAARBUITEN

De naam 'Nijmegen' is onder artsen in Slavische landen alom bekend. Niet vanwege een universiteit die honderd jaar bestaat, maar omdat een chromosoomafwijking die juist in die landen veel voorkomt, naar Nijmegen werd vernoemd. Voormalig kinderarts Corry Weemaes ontdekte de afwijking – die in eigen stad zo goed als vergeten is – eind jaren zeventig.

Tekst: Vincent Decates / Foto: Collectie Corry Weemaes

"Nijmegen, dat ken ik wel", zegt een Poolse geneeskundestudent in een bar in het uitgaanscentrum van

Wroclaw opgetogen. Even daarvoor is de Vox-verslaggever, die bij een vriend in Polen op bezoek is, met haar aan de praat geraakt. "Ik ken de stad van het Nijmegen Breakage Syndrome", vervolgt ze. Daar heeft ze in de collegebanken over geleerd.

Het Nijmegen Breakage Syndrome? Nooit van gehoord. Een rondvraag bij meerdere geneeskundestudenten en artsen, verbonden aan het Radboudumc, leert dat de ziekte ook daar onbekend is. Een online zoektocht levert slechts een paar resultaten op. Maar de Engelse Wikipedia-pagina biedt uitkomst, daar staat de ziekte in hoofdlijnen beschreven. Een Nederlandstalige pagina ontbreekt echter. Wel zijn er een Poolse, Tsjechische, Russische en zelfs een Oekraïense versie.

Waslijst van aandoeningen

Het syndroom blijkt in de jaren zeventig te zijn vernoemd naar Nijmegen. Waarom de ziekte in Polen opgenomen is in het curriculum van geneeskunde, maar in de Waalstad nagenoeg vergeten is? Daar weet Corry Weemaes, voormalig kinderimmunoloog van het Radboudumc, alles van. Het was Weemaes (inmiddels 82) die bijna vijftig jaar geleden aan de wieg stond van de ontdekking van het Nijmegen Breakage Syndrome (NBS). "Het simpele antwoord luidt: het syndroom komt vaker voor bij mensen van Slavische komaf. Vooral in Polen hebben relatief veel mensen het." Ze laat een publicatie over NBS zien waaraan ze meewerkte. 31 van de 55 respondenten zijn van Poolse komaf.

Mensen met NBS hebben een translocatie, dat wil zeggen dat een stukje van het ene chromosoom op een ander chromosoom terecht is gekomen. Het gaat om het zevende en het veer-

tiende chromosoom, om precies te zijn. De translocatie komt door een defect in het gen. Patiënten zijn te herkennen aan een waslijst van aandoeningen. Kenmerkend zijn onder andere een misvorming van voorhoofd en kin, grote oren en een grote neus. Ook kan de aandoening een groeiachterstand, een lichte verstandelijke beperking en verschillende huid-aandoeningen veroorzaken. Patiënten hebben ook problemen met het afweersysteem.

Bij toeval ontdekt

Waarom draagt een Oost-Europese ziekte de naam van Nijmegen? "Ik heb de aandoening eigenlijk bij toeval ontdekt", legt Weemaes uit. "Ik deed mee aan een landelijk onderzoek naar kinderen met een IGA-deficiëntie [een aandoe-

'MENSEN MET NBS HEBBEN EEN VERHOOGDE KANS OP KANKER'

ning waardoor het afweersysteem niet goed werkt, red.]. Een van die kinderen was de toen tienjarige Bertie. Bij dat onderzoek werd naar afwijkende genen gekeken. Dat gebeurt door het kweken van chromosomen, waar genen op zitten. In die chromosoomkweken kan je afwijkingen ontdekken, in de vorm van breuken. En dat was bij Bertie dus ook het geval."

Andere artsen dachten dat Bertie leed aan Ataxia-telangiectasia, een bekendere genetische afwijking waarbij kinderen moeite hebben met bewegen en een verzwakt afweersysteem hebben. Maar Weemaes geloofde niet in die diagnose, vanwege het fysieke aanzicht van Bertie. "Ik zag dat hij geen Ataxia-telangiectasia had. Toen

ik hoorde dat hij een broertje had met dezelfde problemen en zijn ouders ook nog eens familie van elkaar waren, besloten we het als nieuw syndroom te publiceren."

En zo werd het Nijmegen Breuksyndroom, zoals de Nederlandse naam luidt, geboren. Waarom Weemaes de aandoening niet naar haarzelf vernoemd heeft, zoals gebruikelijk is in de geneeskunde? "Ik ben geen ziekte en Bertie is dat al helemaal niet", zegt ze stellig.

Maar die Oost-Europese connectie, hoe zit dat dan? "Een collega zag toevallig dat er in Praag onderzoek gedaan werd naar mensen met vergelijkbare aandoeningen. Maar wat ze precies hadden, wisten artsen in Tsjechië niet. Toen we het bloed van deze patiënten bekeken, was meteen duidelijk dat het om dezelfde chromosoombreuk ging."

Allemaal Berties

Weemaes vervolgde haar onderzoek naar het NBS in de jaren tachtig en reisde daarvoor de hele wereld rond. "Praag, Berlijn, meerdere steden in Polen en de Verenigde Staten. Ik ben zelfs nog in Japan geweest." Ze begint te lachen. "Ik weet nog dat ik in Polen bij een collega op bezoek was om een aantal kinderen te onderzoeken die misschien NBS hadden. Toen ik de kamer binnenkwam, wist ik het meteen. Allemaal Berties, dacht ik, toen ik de kinderen zag."

De aandacht voor de aandoening nam in Nederland vervolgens af wegens een gebrek aan patiënten. In Oost-Europa ging het onderzoek wél verder. "En dat is maar goed ook", zegt Weemaes. "Want mensen met NBS hebben een verhoogde kans op kanker. Maar door hun haperende afweersysteem mogen ze niet zomaar bestraald worden, dat kan ze fataal worden. Ook een chemokuur kan niet zomaar. Herkenning van het syndroom is dus belangrijk."

Sinds haar pensioen in 2006 heeft Weemaes zich nog nauwelijks beziggehouden met het breuksyndroom. Dat betekent niet dat ze de zorg achter zich heeft gelaten. Ze helpt op vrijwillige basis nog bij onderzoek naar Ataxia-telangiectasia in het Radboudumc.

En hoe het met de jonge Bertie is afgelopen? Voor iemand met NBS heeft hij een prima leven gehad, vertelt Weemaes. "Op zijn achttiende kreeg hij kanker. Na een geslaagde behandeling kon hij weer verder leven. Uiteindelijk is hij dertig jaar geworden, ouder dan de meeste NBS-patiënten." *

WIJ VOEREN ACTIE

Nijmegen ontwikkelde zich in de zestiger jaren tot een bolwerk van links activisme, in de jaren zeventig schrokken studenten er niet voor terug een universiteitsgebouw te bezetten. Wat is er over van dat activisme? Wie zijn de actievoerders van nu?

Foto's: Duncan de Fey

**'IK SCHROK VAN
HOEVEEL
OPMERKINGEN
IKZELF OOK TE
HOREN HEB
GEKREGEN'**

STEFANIE VAN DE HATERD (24)
STUDENT CULTURELE ANTROPOLOGIE,
ONDER MEER ACTIEF BIJ AMNESTY

"Een echte activist ben ik niet, ik ben meer de verbinder achter de schermen. Ik zet me vooral in voor thema's rond inclusiviteit en seksualiteit. Daarom ben ik ook lid van de vrouwenrechtengroep van Amnesty Nijmegen. Ons doel is de problematiek rond vrouwenrechten bespreekbaar te maken bij een groter publiek. Tijdens Internationale Vrouwendag hebben we een bijeenkomst georganiseerd over wat er door de jaren heen is bereikt op het gebied van vrouwenrechten.

Hoewel er veel dingen verbeterd zijn, valt er ook nog veel te winnen. In 1978 hielden feministen in Nijmegen, onder aanvoering van Bep Dijkhuizen, een heksennacht, waarbij ze 'de nacht teruggrepen'. Ze gingen 's nachts met fakkels en pannen de straat op om zich te laten horen, en te laten zien dat ze niet bang waren. Recentelijk heeft Catcalls of Nimma ook zo'n nacht georganiseerd. Maar in plaats van fakkels hadden ze stoepkrijt, waarmee ze honderden seksuele opmerkingen die vrouwen toegeroepen krijgen, op de stoep schreven. Ik was daar ook bij, maar wist niet zo goed wat ik moest opschrijven. Ik kreeg een lijst in mijn handen gedrukt met voorbeelden die anderen hadden ingestuurd en schrok hoeveel opmerkingen ikzelf ook te horen heb gekregen.

Het is interessant om te zien hoe feminisme met de jaren veranderd is. Vroeger, in de tijd van Bep Dijkhuizen, waren feministen er vooral mee bezig dat bepaalde rechten alleen voor vrouwen zouden moeten gelden. Tegenwoordig gaat het veel meer om gelijkheid. Ook is er meer openheid en dialoog.

Daarbij is het vooral belangrijk dat mensen meer leren over seksualiteit en hoe daarmee om te gaan. Al tijdens de kindertijd gaan er dingen mis: de seksuele voorlichting die we krijgen, is niet goed, terwijl dat de sleutel is om grensoverschrijdend gedrag – of erger: seksueel geweld – tegen te gaan. Die voorlichting moet gebeuren op basis van gelijkheid tussen alle seksen en niet alleen gaan over het voorkomen van soa's. Ik hoop dat seksualiteit een bespreekbaar onderwerp wordt, zodat we meer rekening met elkaar gaan houden en iedereen zich uiteindelijk fijner voelt."

Tekst: Vincent Decates

**'SAMEN MET
HONDERDEN
ACTIVISTEN NAM
IK DEEL AAN DE
ACTIES OP DE A12'**

KIKI* (24)

STUDENT SOCIOLOGIE, ACTIEF BIJ
EXTINCTION REBELLION

"Zelf probeer ik zo bewust en duurzaam mogelijk te leven, maar ik wilde graag iets extra's doen om klimaatverandering tegen te gaan. Toen ik in september in Nijmegen aan mijn premaster begon, ontmoette ik studenten in activistische kringen. Zij vertelden me over Extinction Rebellion. Ik kom uit een klein dorpje in Zuid-Limburg, waar het niet gebruikelijk is om je erg activistisch uit te spreken. Daarom heb ik lang nagedacht of ik mee wilde doen. Extinction Rebellion staat voor vreedzame en disruptieve acties. Dat vreedzame vind ik heel belangrijk.

Samen met honderden andere klimaat-activisten nam ik in januari en maart deel aan de acties op de A12 in Den Haag. In de media werden dat blokkades genoemd, maar dat klopt niet: mensen konden nog altijd via andere wegen op hun bestemming komen. Ter plekke hielden we een sit-in tot de politie ons kwam arresteren.

Ik ben weleens aangehouden. Dat vond ik heel spannend. Hoewel ik op voorhand een actietraining had gevolgd, weet je nooit wat er op het politiebureau gaat gebeuren. Gelukkig mocht ik dezelfde dag al naar huis.

Het is overweldigend om je te realiseren welke crises er op dit moment spelen en er in de toekomst wereldwijd op ons af gaan komen. Het gaat niet alleen over klimaatverandering, maar ook over ongelijkheid. Het voelt alsof dit op het bordje van onze en de volgende generaties komt te liggen. Op korte termijn vind ik het moeilijk om optimistisch te blijven, maar op lange termijn hoop ik dat we de goede kant op gaan. Ik probeer eraan vast te houden dat de overheid eindelijk stappen gaat zetten om klimaatverandering tegen te gaan. Het meest recente resultaat van onze acties is dat op Schiphol privévluchten in de ban worden gedaan vanaf 2025 en dat er geen nachtvluchten meer zullen zijn. We hopen dat we met iedere actie iets kunnen teweegbrengen, zodat Extinction Rebellion op lange termijn kan bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering en het verlies aan biodiversiteit."

Tekst: Ken Lambeets

* Haar volledige naam is bekend bij de redactie

A portrait of Mo Quirijnen, a young man with long, wavy brown hair, a mustache, and a goatee. He has a gold nose ring and is wearing a blue denim jacket over a dark t-shirt. He is looking slightly to the left of the camera with a neutral expression. The background is dark and out of focus.

**‘ER ZIJN VEEL
MEER SOCIALE
HUURWONINGEN
NODIG’**

MO QUIRIJNEN (25)
STUDENT GESCHIEDENIS, VOORZITTER
STUDENTENVAKBOND AKKU

“Ik zou mezelf geen activist noemen. Die term heeft een te individualistische connotatie. Eerder zie ik mezelf als onderdeel van een sociale beweging die strijdt voor verandering. Ik ben trots lid van studentenvakbond AKKU. Alleen samen kunnen we het geluid van de student goed laten horen. De eerste jaren van mijn studie wilde ik vooral leuk studeren. Ik deed nog niet veel met mijn idealen. Toen kwam corona, voor mij een moment van reflectie. Ik zag hoe hard studenten werden getroffen en ben toen actief geworden voor AKKU.

Als voorzitter ben ik betrokken bij de woonprotesten in Nijmegen. Elke zomer slapen er studenten op straat. Huisvesting wordt gezien als manier om geld te verdienen in plaats van een recht. Vooral internationale studenten zijn daarvan de dupe. Er zijn veel meer sociale huurwoningen nodig, maar de politieke wil ontbreekt om echt tot oplossingen te komen.

Waar ik me het meest boos om maak, zijn de schulden waar studenten mee kampen. Dat er zo weinig aandacht is voor de gevolgen van het leenstelsel, daar kan ik met mijn hoofd niet bij. Er is zoveel stress en prestatiedruk. Hoe langer dat duurt, hoe meer studenten afhaken.

Bovendien is het slecht voor het onderwijs: veel studenten zijn niet meer intrinsiek gemotiveerd om te leren, maar willen hun schuld niet laten oplopen. Als de minister van Onderwijs dan zegt dat studenten niet zo moeten zeuren omdat de banen voor het oprapen liggen, dan kan ik daar alleen maar om lachen.

Ik voel me sterk verbonden met de traditie van studentenprotest in Nijmegen. De activisten van vroeger gingen de barricades op. Doordat ze zich organiseerden, kregen ze veel voor elkaar. Dankzij die protesten hebben wij nu een stelsel van medezeggenschap, bijvoorbeeld. Dat studentenpartijen nu moeilijk hun kandidatenlijsten gevuld krijgen, is een symptoom van een breder probleem. Studenten mogen meepraten, maar niet meebepalen. Er ligt te veel macht bij het college van bestuur.

Maar ik ben een rasoptimist. Er zullen oplossingen komen voor de woningmarkt, net als voor het klimaat. Alleen: hoe langer het duurt, hoe meer mensen we onderweg kwijtraken. Het is daarom tijd voor verandering. Nu.”

Tekst: Mathijs Noij

WAAROM DE U GROND HEEFT

Al vier generaties boert het Texelse familiebedrijf De Lugt op landbouwgronden van de Stichting Reinier Post. Het vermogen van die stichting, tientallen miljoenen groot, kwam tot stand na een grote inzamelactie voor de oprichting van de Katholieke Universiteit Nijmegen, honderd jaar geleden. Waar gaat dat geld heen?

Tekst: Ken Lambeets en Mathijs Noij / Foto's: Johannes Fiebig

Hoeve Padang

NIVERSITEIT OP TEXEL

Het is hondenweer op Texel. Op het grootste Waddeneiland waait het eind maart stevig en komt de regen met bakken uit de lucht. Boer Bart de Lugt is niet onder de indruk, zegt hij te midden van uitgestrekte landbouwgronden. “Het waait hier wel vaker.”

Op de velden staan grote waterplassen. Op sommige weides groeien wintergewassen, andere lijken niet meer bewerkt na de oogst.

Later dit jaar zullen hier onder andere bieten en aardappelen groeien, vertelt De Lugt. Dan zullen hij en zijn neef Matthijs het land met hun trekkers bewerken. Samen vormen ze de vierde generatie van landbouwbedrijf De Lugt. Na de oogst worden de pootaardappelen over de hele wereld verscheept, tot in Syrië en Brazilië toe.

Oud katholiek geld

66 van de 270 hectare akkerland van het Texelse landbouwbedrijf zijn eigendom van de Stichting Reinier Post. Dat is een stichting met oud katholiek geld die wordt beheerd door toezichthouders van de Radboud Universiteit en het Radboudumc. Met het geld worden nog altijd heel

wat activiteiten van beide instellingen gefinancierd.

Het vermogen van de stichting heeft een lange geschiedenis, die teruggaat tot het begin van de twintigste eeuw. Vanaf 1905 houden rooms-katholieke priesters en bisschoppen collectes, met als doel een katholieke universiteit op te richten. Het vermogen, dat onder andere bestaat uit donaties en legaten, wordt verzameld in de zogeheten Sint Radboudstichting. Na

IN WAPENS WORDT NIET BELEGD

een grote inzamelactie in 1921 staat er drie miljoen gulden op de rekening. Daarmee richten de bisschoppen twee jaar later de Katholieke Universiteit Nijmegen op, vandaag bekend als de Radboud Universiteit.

Sinds de oprichting tot 1960 krijgt de universiteit subsidie van de gemeente Nijmegen. Die wordt later vervangen door een rijkssubsidie. Lange tijd blijven mensen een deel van hun bezit of erfenis aan

de stichting schenken. “We hebben nog steeds een paar legaten die heel specifiek besteed worden”, zegt huidig secretaris Ingrid van Deelen.

In 1972 besluiten de toezichthouders van de universiteit een deel van het vermogen onder te brengen in een aparte stichting, de Stichting Reinier Post (SRP). Die is genoemd naar priester, hoogleraar Middeleeuwse geschiedenis en oud-rector Reinier Post (1894-1968). In de statuten wordt vastgelegd dat de stichting aan identiteit gelieerde activiteiten financiert, zoals de Studentenkerk.

In het najaar van 2020 verliezen de Radboud Universiteit en het Radboudumc het predicaat ‘katholiek’, na een slepend conflict met de Nederlandse bisschoppen. Dat heeft ook gevolgen voor de Stichting Reinier Post. Tot dan bestond het bestuur van de SRP uit de toezichthouders van de Stichting Katholieke Universiteit – de gezamenlijke toezichthouder van universiteit en ziekenhuis – die door de bisschoppen waren benoemd. Sinds 2021 wordt het bestuur gevormd door een onafhankelijke voorzitter en vertegenwoordigers van de beide raden van toezicht.

Huidig SRP-voorzitter is Lilian Gonçalves-Ho Kang You. De Surinaamse jurist en mensenrechtenactivist was eerder twaalf

jaar lid van het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit en in die hoedanigheid ook bestuurder van de Stichting Reinier Post. Ze laat weten dat het vermogen van de stichting begin 2023 zo'n 59 miljoen euro bedroeg. Maar dat bedrag fluctueert, aldus Gonçalves, want zo'n 80 procent van het vermogen is belegd in fondsen die elke dag weer meer of minder waard kunnen zijn.

Geen Shell meer

Uit de archieven van de Stichting Reinier Post, die Vox kon inkijken in het Katholiek Documentatiecentrum, blijkt dat de stichting in de jaren zeventig en tachtig aandelen had in Unilever, Dordtsche Olie – later overgegaan in Shell – en Koninklijke Hoogovens, een voorloper van Tata Steel.

Dat is nu niet meer het geval, legt Gonçalves uit. Het geld van de stichting wordt beheerd door vermogensbeheerder Aegon Asset Management. “Die heeft een beleggingsbeleid waarin de SRP zich kan vinden.” De beleggingen zijn in overeenstemming met de verantwoord ondernemen-doelstellingen van de Verenigde Naties en in lijn met het Nederlands klimaatakkoord, benadrukt Gonçalves. Ook in wapens wordt niet belegd. “Onze beleg-

gingen worden gespreid en zijn daardoor minder risicovol.”

Een ander deel van het bezit zit in schilderijen die hangen in Huize Heyendaal, de Aula en de leeszaal van de Universiteitsbibliotheek. En dan zijn er nog de landerijen. Alles bij elkaar bezit de Stichting Reinier Post zo'n 326 hectare land in heel Nederland – naast Texel onder andere in Alphen aan den Rijn, de Beemster, Brummen, Den Helder, Oss, Ravenstein en Schipluiden.

Met de boeren die daarop hun bedrijven hebben, bestaat regelmatig contact, vertelt Gonçalves. “Omdat de landbouw steeds ingewikkelder wordt en het een vrij intensief vermogensbezit is, denken we soms weleens over het verkopen van de grond. Dat doen we zo nu en dan wanneer het opportuun is. Maar tijdens de financiële crisis [van 2008, red.] waren we erg blij dat we dat niet hebben gedaan, want toen was er een dip in het vermogen.”

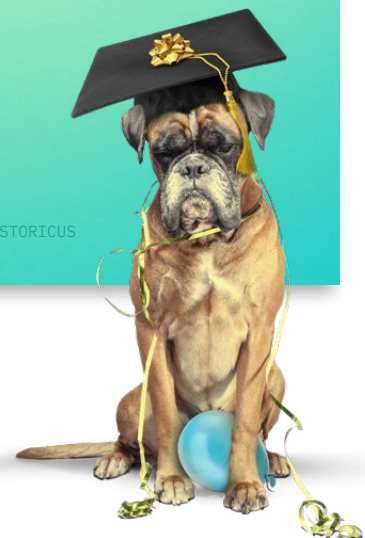
Laatste veldslag

In het koffiezaaltje op het Texelse erf is Dirk de Lugt erbij komen staan, de vader van Bart. Dirk weet nog hoe de landbouwgronden in bezit zijn gekomen van de Stichting Reinier Post. “Mijn grootvader,

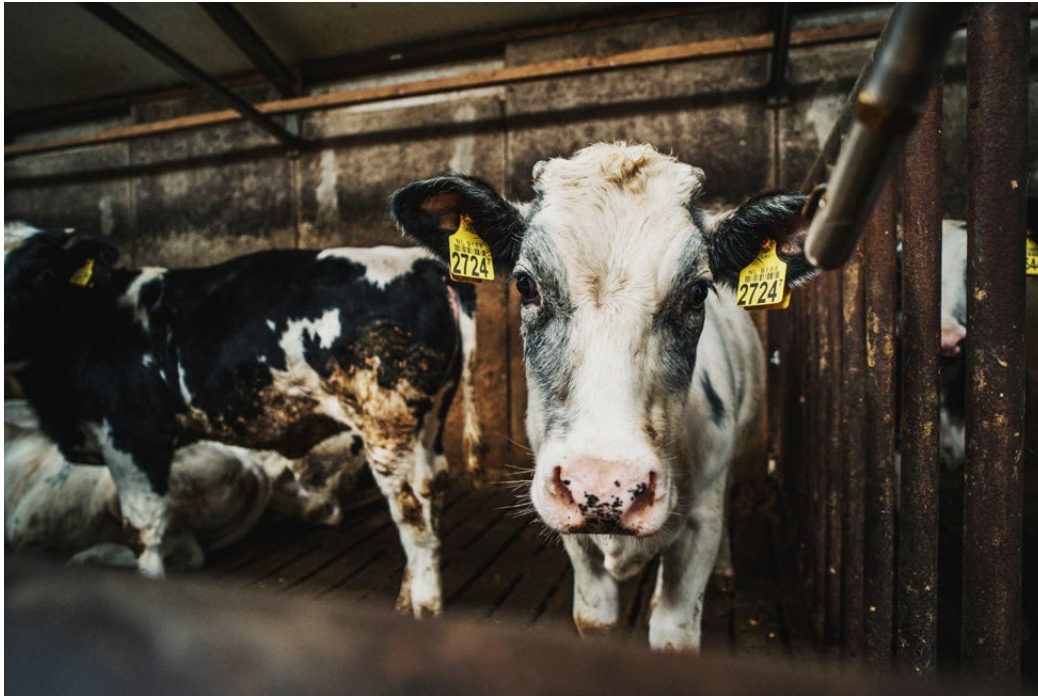
DE UNIVERSITEIT IN 1923

Dat de katholieke universiteit in Nijmegen zou neerstrijken, was allesbehalve een uitgemaakte zaak. Toen het plan er eenmaal lag, deden ook Tilburg, Maastricht en Den Bosch hun best om de nieuwe universiteit binnen te hengelen. De Radboudstichting, kartrekker van het plan voor de eerste katholieke universiteit in Nederland, kreeg soms grote sommen geld geboden. **Uiteindelijk kwam Nijmegen als winnaar uit de bus, omdat de grootste voorvechters van de nieuwe onderwijsinstelling – onder wie Jos Schrijnen, de eerste rector – een sterke voorkeur hadden voor de Waalstad, vanwege de centrale ligging.** Niet-katholieken kwamen echter in verzet tegen het voornemen van de gemeente om de universiteit jaarlijks met 100.000 gulden te spekken. Ze hielden handtekeningenacties. Maar dat deden de voorstanders óók. Uiteindelijk gaf een stemming in de gemeenteraad de doorslag: een krappe meerderheid van 16 katholieken stemde voor, 15 anderen tegen.

MET DANK AAN
UNIVERSITEITSHISTORICUS
JAN BRABERS

'IEDER JAAR KREGEN WE EEN RENTMEESTER EN EEN PRIESTER OP BEZOEK'

C.J. de Lugt, was zoon van een aannemer in Den Haag”, vertelt hij. “Tijdens de economische crisis van de jaren twintig verhuisde hij naar Texel om een nieuwe carrière te beginnen als aardappelboer, in plaats van het aannemersbedrijf over te nemen van zijn vader.”

De Tweede Wereldoorlog verliep relatief rustig op Texel. Het venijn zat in de staart. In april 1945 kwamen Georgische troepen op het eiland in opstand tegen de Duitsers, in wat bekendstaat als de laatste veldslag van de oorlog. Vanuit Den Helder bombardeerden de Duitsers de omgeving van het Texelse vliegveld, om te voorkomen dat de muitende militairen zouden ontsnappen.

Bij die beschietingen werden verschillende boerderijen geraakt, vertelt Dirk. Een daarvan was boerderij Maurick, niet ver van de boerderij van Dirks grootvader. De toenmalige boer slaagde er na de oorlog niet meer in om zijn bedrijf weer op te bouwen. In die periode moet de universiteit de gronden gekocht hebben, als investering. “Ze vroegen aan mijn grootvader,

die toen al een groot aardappelbedrijf had, om het land van de boerderij te pachten. Dat doen we met ons familiebedrijf tot op de dag van vandaag.”

De journalisten die vandaag op bezoek zijn bij de familie De Lugt, zijn niet de eersten die namens de Nijmeegse universiteit naar Texel zijn afgereisd. Toen Dirk en zijn broer Cor klein waren, zo herinnert Dirk zich, kregen hun ouders ieder jaar bezoek van een rentmeester en een katholieke geestelijke van de universiteit, later van de SRP. “De priester droeg een boordje”, zegt Dirk. “Dat wij protestants zijn, vonden ze niet erg. Ze reden een rondje langs de boerderij en keken vanuit de auto even naar het land. Daarna gingen ze nog wat eten, voordat ze terug naar Nijmegen gingen.”

Later, toen Dirk en Cor zelf eigenaren waren, kregen zij het jaarlijkse bezoek. “Dan vertelden we over de laatste ontwikkelingen in het bedrijf. Dat we de akkers niet meer omploegen, bijvoorbeeld. Dat heeft te maken met de Texelse landbouwgronden, die van nature erg droog zijn.

Alleen de bovenste laag van het land lichten we met een machine op. Dat is beter voor het bodemleven en zorgt ervoor dat gewassen weerbaarder zijn tegen langere periodes van droogte. De leden van de Stichting Reinier Post waren daar altijd erg in geïnteresseerd, ze vonden het ook fijn om te zien dat onze zoons het bedrijf overnamen.”

Studentenkerk

De boeren huren het land via het zogeheten pachtprincipe: hoe meer de grond opbrengt, hoe hoger de prijs. Het idee daarachter is dat er een mooi rendement is voor de eigenaar, maar dat de boer ook een goed inkomen kan verdienen. “Wij kijken vooral naar de lange termijn”, legt Dirk uit. “Omdat we het vertrouwen van de stichting hebben, kunnen we investeren in ons bedrijf.”

Het geld dat de pacht opbrengt, stroomt terug naar de SRP. “Het beleid is tot nog toe altijd geweest dat een deel van het vermogen niet besteed wordt, om te voorkomen dat je op een dag niets meer overhoudt”, zegt Gonçalves. “De laatste jaren zijn we erin geslaagd om de projecten te financieren van ons rendement, waardoor het vermogen redelijk gelijk blijft”, vult secretaris Ingrid van Deelen aan.

Doel van de SRP anno 2023 is om een bijdrage te leveren aan activiteiten van de universiteit of het Radboudumc die het imago, de identiteit of de positie versterken, legt Gonçalves uit. Daarbij horen onder andere projecten met een uitgesproken katholiek karakter, zoals beurzen voor buitenlandse theologiestudenten, een biografie van Titus Brandsma, een proefschrift over de katholieke identiteit van de Radboud Universiteit en het huidige identiteitstraject (zie pagina 13).

Ook de Studentenkerk krijgt financiering van de SRP, zelfs nu de Radboud Universiteit het predicaat ‘katholiek’ niet meer voert. “We zijn met de bisschoppen overeengekomen dat de Studentenkerk, zolang de SRP bestaat, gefinancierd blijft”, zegt Gonçalves. “Tot een bepaald bedrag natuurlijk, niets kan ongelimiteerd.”

Healthy Data Program

Opvallend is dat de laatste jaren niet alleen projecten met een duidelijke link met de katholieke kerk of met de identiteit financiering krijgen. Neem het Radboud

DE UNIVERSITEIT IN 1923

De universiteit begon in 1923 met 189 studenten: 38 meisjes en 151 jongens. Er

waren 32 hoogleraren en lectoren (onder wie geen enkele vrouw) en 3 faculteiten: de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte, de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en de Faculteit der Godgeleerdheid. In 1951, op de 28ste verjaardag van de universiteit, kwam daar de Faculteit der Geneeskunde bij. De medici waren de eersten die neerstreken op de huidige universiteitscampus, het landgoed Heyendaal (de andere faculteiten hadden panden in de stad). In 1957 volgde de Faculteit der Wis- & Natuurkunde – op de plek waar ze nog altijd zit. In 1963 kwam Sociale Wetenschappen erbij en in 1988 zag de Faculteit der Beleidswetenschappen het levenslicht. Het aantal studenten aan de Nijmeegse universiteit groeide van 189 in 1923 tot 600 voor de oorlog, 3.000 in 1960, bijna 13.000 rond de eeuwwisseling en 23.000 nu. De eerste vrouwelijke hoogleraar was classicus Christine Mohrmann, zij begon in 1953.

MET DANK AAN UNIVERSITEITSHISTORICUS JAN BRABERS

Excellence Initiative of de Healthy Brain Study, een groot onderzoek naar het brein van dertigers uit Nijmegen en omgeving.

Over een periode van vijf jaar, tussen 2018 en 2023, kreeg de studie zo'n acht miljoen euro subsidie, waarvan 56 procent werd gefinancierd door de Stichting Reinier Post.

Een nieuw grootschalig initiatief dat geld krijgt, is het Healthy Data Program. Dat bestaat uit verschillende projecten met als doel de data-infrastructuur op de campus te verbeteren, zodat gezondheidsgegevens beter worden opgeslagen en beschikbaar zijn voor hergebruik. Gespreid over een periode van zes jaar ontvangen onderzoekers en diverse ondersteunende diensten van universiteit en Radboudumc hiervoor een subsidie van 21 miljoen euro, waarvan 16 miljoen voor rekening komt van de SRP.

Niet elke wetenschapper kan zomaar een aanvraag voor subsidie doen bij de Stichting Reinier Post, vertelt Lilian Gonçalves. Een draaiboek van de manier waarop je een aanvraag moet doen, is er niet. "Afhankelijk van de vraag van wie ze komen, worden de projecten ingediend bij het college van bestuur van de Radboud Universiteit of bij de raad van bestuur van het Radboudumc", zegt ze. Hebben zij geen vertrouwen in de waarde van het project voor zowel umc als universiteit, dan komt de pitch niet op het bureau van de stichting terecht. "Er gaat gedegen onderzoek aan vooraf", zegt Gonçalves. "Wij nemen het advies van de besturen bijna altijd over."

Subsidie aanvragen bij Reinier Post verloopt dan ook anders dan bij een reguliere wetenschapsfinancierder, legt Alain van Gool (Radboudumc) uit. Hij is samen met Berber Pas (Radboud Universiteit) project-leider van het Healthy Data Program. "Aanvraagrondes bij wetenschapsfinancierder NWO of voor Europese beurzen zijn groot en competitief: je moet tot in de details bepalen wat je de komende vijf jaar gaat doen. Een aanvraag bij SRP lijkt meer op een pitch voor een start-up." Het gaat dan veel meer om het winnen van het vertrouwen van de besturen van universiteit en Radboudumc, aldus Van Gool.

Het grote voordeel daarvan, vindt hij, is dat de SRP veel flexibeler is dan andere wetenschapsfinancierders. "We weten al heel precies wat we het eerste jaar gaan doen, maar voor de daaropvolgende jaren is dat moeilijk te voorspellen. We zitten

regelmatig samen met de besturen van de universiteit, het ziekenhuis en de SRP. Meer administratie of rapportages komen er niet bij kijken. Dat werkt erg prettig."

Goede verstandhouding

De SRP heeft een lange geschiedenis, maar zal ze er nog zijn bij het tweehonderdjarig bestaan van de Radboud Universiteit?

"Het is een mooi fonds en het beleid is altijd geweest om een deel niet te besteden, zodat je het niet te snel opeet", zegt Gonçalves. "Het is elke keer afwegen wat je wil. Maar één ding is wel zeker: een fonds dat je hebt opgeemaakt, komt niet meer terug."

Op Texel hopen ze in ieder geval dat de goede verstandhouding met de Stichting Reinier Post zal blijven bestaan. "We hebben nooit de behoefte gehad om het land

te kopen, dat is ook voor de stichting nooit aan de orde geweest", zegt Dirk de Lugt. "Het is in ons beider belang dat het land goed wordt beheerd, want dan neemt het verdienvermogen toe en wordt de grond meer waard. Wat ons betreft, mag dit nog lang zo blijven." ★

'EEN AANVRAAG BIJ DE STICHTING LIJKT OP EEN PITCH VOOR EEN START-UP'

Vox maakte een video-reportage van de Texelse boerderij. Die is te zien via deze QR-code.

I would not call this book, a letter
to scientists, but an earnest
appeal to all thinking people

Met zijn wijsvinger tekent hij een plattegrond van de campus op het tafelblad. “Daar”, tikt Ad van der Ven op het hout, “daar had hij zijn Volkswagenbusje geparkeerd, in een doodlopend straatje naast het Psychologisch Lab. In dat busje sliep hij ook. Hij douchte bij dierpsychologie. Daar experimenteerden ze met ratten en apen, en voor de hygiëne moest je je daar kunnen douchen.” Psycholoog Van der Ven werkte in de jaren tachtig bij de afdeling Mathematische psychologie. In die tijd leerde hij L. León kennen. Die werkte vanuit zijn busje en achter de terminals op de campus aan drie boeken. Drie boeken die je, zelfs als je je best doet, niet van kaft tot kaft kan lezen.

Wat je wel kan doen, is erdoorheen bladeren. In de fragmenten leer je L. León kennen. Hij was een vrijdenker, een utopist en ook een beetje een goeroe. “Maar”, zo stelt Van der Ven, vergis je niet: “Hij was extreem nuchter, *down to earth*.” De psycholoog denkt vaak terug aan de gesprekken die hij dagelijks met León voerde. Het moet ergens aan het eind van de jaren tachtig zijn geweest. Elke dag zag Van der Ven de man op een bankje zitten, naast de portier. “Hij had een boek in zijn handen. Dan deed hij alsof hij las.”

Ze liepen allemaal om hem heen. “Medewerkers, studenten, iedereen zag hem daar zitten”, herinnert Van der Ven zich, “maar ze negeerden hem.” León zag er immers sjofel uit. Hij droeg elke dag dezelfde colbert met dezelfde stropdas. “Hij was docent bouwkunde geweest aan een hogeschool in Den Bosch”, vertelt Van der Ven. Dat was in de tijd dat León nog vermogend was. “Hij had zelfs een motorjacht. Daar ging hij mee op de Maas varen.”

Begin jaren tachtig had León echter genoeg van zijn luxe, comfortabele leventje. Misschien was het zijn midlifecrisis, want León moet toen rond de vijftig zijn geweest. Om te begrijpen hoe de menselijke geest was gemetseld, wilde de bouwkundige alsnog psychologie studeren in Nijmegen. Echter, die opleiding liet hem niet toe. Van der Ven: “Hij werd afgekeurd op zijn Engels. En dat terwijl zijn Engels fantastisch was. Daar was hij heel trots op. Hij ging zelfs elk jaar naar Engeland. Op de ferry kon een douanier niet geloven dat hij Nederlander was, zo goed sprak hij Engels.”

“Hij was sowieso goed in zijn talen”, vervolgt Van der Ven. “Elke dag las hij een Spaans blad en ook het Turks kende hij heel goed. Hij vond Turks de meest logische taal die hij kende.” Die details laten zien dat León eigenzinnig was. Net als het feit dat hij na een halfjaar colleges volgen bij pedagogiek – daar wilden ze hem wel hebben – uit de collegezaal liep om er nooit meer terug te komen. Maar de campus, die verliet hij niet.

STAAT VAN VERLICHTING

Van der Ven is inmiddels 87. We zitten in een vergaderzaaltje in het Maria Montessorigebouw. De psycholoog duwt met zijn handen zijn oren naar voren als ik hem vragen stel. Hij mag er binnenkort voor naar de oorarts. Verder is hij nog kwiek voor zijn leeftijd. Zijn blik is scherp, de gebaren die hij met zijn bevende handen maakt, zijn groot. Wat hem zo energiek houdt? Van der Ven vertelt over golfen en de wetenschap. Die twee combineert hij zelfs: in 2012 publiceerde hij nog in een gerenommeerd tijdschrift over de statistiek achter golfcores. Hij oreert er enthousiast over, net als over kwantummechanica, intelligentietests en de psychologie achter erotiek. Maar hij verhaalt nog geestdriftiger over León.

Terug naar de jaren tachtig. Na een lunch met collega's ging Van der Ven naast León zitten. “Ik dacht nog: waar moet ik met hem over praten? Maar dat was geen probleem. Hij praatte wel.” Dat gesprekje tussen León en Van der Ven werd een gewoonte. “Er ging een compleet nieuwe wereld voor me open. Hij dacht heel anders dan ik gewend was. Ik kan het moeilijk omschrijven, maar het was anders dan anders.”

“In die tijd verdiepte ik me in Bhagwan”, vertelt Van der Ven. Bhagwan was een Indiase spiritueel leider met vele volgelingen in de VS en Europa. “Ik sprak met León ook over Bhagwan. Maar hij dacht er heel anders over dan ik. Hij had een extreme nuchterheid. Toen ik hem vroeg over de staat van verlichting, keek hij naar boven. Naar de tl-balken.”

to believe in things that
there, how on earth is a child
going to distinguish what really is,
from what really isn't?

COLLEGE IN DE 'PSEUDOLOGIE'

Die nuchterheid zullen lezers misschien niet zo snel in de boeken van León herkennen. Ik ontdekte zijn geschriften per ongeluk, toen ik een socioloog zocht op de Radboud-website. Via de ondoordringelijke wegen van Google kwam ik terecht op een minimalistische, zwart-witte pagina, gehost op het domein van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. Het bleek een boek te zijn, gedrukt in de jaren tachtig en online gezet in 2007. Nieuwsgierig klikte ik door. Elke pagina werd bizarder. Alsof de zinnen eruit waren geramd in een furieuze trance; vol hoofdletters en dikgedrukte zinnen, gelardeerd met academische en literaire citaten, springend van anekdote naar anekdote. Wat was dit? En wie zat hier achter?

León heeft drie boeken geschreven. Het eerste verscheen in 1988 onder de titel *The World Solution for World Problems: The Problem, its Cause, its Solution*. In dit boek pleit León voor een 'gelote' wereldregering, bestaand uit duizend individuen die alleen per computer contact met elkaar hebben. Natie-staten, partijpolitiek, elitevorming; al die problemen zouden volgens León verholpen zijn wanneer de wereldleiders willekeurig gekozen werden uit het geestelijk gezonde deel van de bevolking. Verder maakte León zich grote zorgen over het milieu. De oorzaak van de beroerde staat van de natuur zocht hij in een overschot aan menselijke aardbewoners. Iedereen had daarom de plicht om niet meer dan één kind te verwekken, stelde León. Het boek bestaat uit bijna tweehonderd pagina's, inclusief 72 appendices die ook weer sub-appendices hebben.

Het tweede boek van León verscheen in 1990, getiteld *Tao Stoics: Late Twentieth Century Lessons in Wisdom or Subjects for Discussion*. De schrijver was geïnspireerd door de Amerikaanse tv-serie *Kung Fu*. In deze serie leert een leerling allerlei oosterse wijsheden van een meester. Leóns *Tao Stoics* bestaat uit 256 korte vraag-antwoordinteracties tussen zo'n leerling en zijn meester. Van die wijze leraar valt meer te leren dan van de colleges bij de studie psychologie, betoogt León. Desalniettemin adviseert de meester zijn pupil om eens een college bij te wonen bij 'pseudologie'. Maar stel daar vooral geen moeilijke vragen, adviseert de meester, want dan kun je je diploma wel vergeten.

Het derde boek van León is al net zo kritisch op de wetenschap en de universiteit. Het dunne werk *Negen criticatastrooffjes: Gesprekken met een stupidoloog* staat niet online, maar is wel in de catalogus van de UB te vinden. Niet alleen de psychologen zijn hierin aan de beurt, ook de sociologen moeten het ontgelden. In plaats van hun veronderstelling dat individuen rationeel zijn, zo betoogt León, zou het fundamentele uitgangspunt van de sociologie moeten zijn dat mensen ontzettend dom zijn.

Negen criticatastrooffjes was een "tussendoortje" voor León, vertelt Van der Ven. De auteur werkte nog aan een dik laatste boek. Het zou over wetenschapsfilosofie gaan, maar de auteur kwam niet verder dan het begin en heeft het boek nooit kunnen voltooien.

We hebben het aan Van der Ven te danken dat Leóns onvoltooide oeuvre nu nog toegankelijk is. "Nog niet iedereen had zijn eigen pc in die tijd", vertelt de psycholoog, "maar er waren wel terminals op de universiteit, verbonden met de grote computer. Ik zei tegen hem: 'Alles wat je zegt, gaat verloren. Je moet dat opschrijven.' Eerst wilde hij dat niet, maar uiteindelijk heb ik hem zover gekregen. Toen is hij dat allemaal zelf gaan intypen, op de terminals voor studenten." León bracht dagen, zo niet weken achter die terminals door. Niet alleen is de hoeveelheid tekst indrukwekkend, ook zijn de teksten voorzien van heuse notenapparaten. En die notenapparaten kloppen. León refereert moeiteloos aan sciencefiction-schrijver H.G. Wells, filosoof William James en Homerus' *Ilias*.

Van der Ven publiceerde de geschriften voor León. "Ik heb er toen iets van gemaakt, het een beetje gerangschikt en geordend." Eerst verschenen de boeken in beperkte oplage in druk, later ook voor iedereen op het internet. In de digitale versie van de *Tao Stoics* staat iets meer over de auteur. Onder het kopje *About the Author* volgen drie zinnen over L. León:

'The author was born in Nijmegen (The Netherlands) d.d. 9 august 1931 and he died in Nijmegen d.d. 13 february 1992. His real name was Johannes Leonardus Mijling. His forename was Jan.'

PESSOA-SYNDROOM

Waarom gebruiken auteurs een pseudoniem? Tot diep in de negentiende eeuw gingen schrijfsters schuil achter mannennamen. Alleen dan wilden uitgevers hun werk drukken. In hedendaagse dictaturen is een geheime pennaam de enige wijze waarop dissidenten hun kritiek kunnen uiten. Maar soms is een pseudoniem geen noodzaak om te kunnen publiceren. Voor sommige schrijvers is het alias niet iets waar- onder literair werk verschijnt, maar is het pseudoniem onderdeel van het literaire werk zelf.

De Amerikaanse letterkundige Katia Mitova schrijft over het Pessoa-syndroom, vernoemd naar de Portugese schrijver Fernando Pessoa (1888-1935). Deze auteur gebruikte vele pseudoniemen. Gedichten, romans, zelfs kruiswoordpuzzels publiceerde hij onder aliassen. Zelf sprak Pessoa liever van heteroniemen - andernamen. Hij heeft er in totaal zo'n 75 gebruikt, al weten we dat natuurlijk niet echt zeker. Pessoa heeft een paar regels voor zijn heteroniemproductie geformuleerd. De eerste was simpel: vertel zo min mogelijk mensen over je heteroniemen. En als je iets moet vertellen, moet het vooral niet de waarheid zijn.

Letterkundige Mitova betoogt dat al die geheime pennamen essentieel waren voor Pessoa's creativiteit. Voor de dichter was een heteroniem niet zomaar een naam om zijn werk onder te publiceren. Het heteroniem was een echte persoonlijkheid, eentje die Pessoa mocht kanaliseren. Zo dacht de schrijver dat sommige van zijn heteroniemen spitsvondiger waren dan hijzelf. Ze waren simpelweg betere schrijvers. De heteroniemen dachten creatiever en produceerden bijzonderder werk. Want ze waren anders dan Pessoa.

Was zoiets ook bij Mijling het geval? Van der Ven begint te lachen als ik hem naar Mijlings pseudoniem vraag. De psycholoog wil de redenen erachter niet zo diep zoeken. "Ik denk dat Mijling zelf niet bekend wilde worden. Hij zei: 'Er is niks zo erg als bekendheid. Bekendheid heeft alleen maar nadelen.' Ik herken dat wel." Van der Ven pauzeert even. "Met dit interview zal ik een beetje bekendheid krijgen, natuurlijk. Maar ik doe dit voor hem. Ik vind het te belangrijk."

De psycholoog heeft ook de echte naam van León gepubliceerd. Waarom was dat? "Ik heb het Mijling gevraagd en hij heeft daarmee toegestemd. Misschien is hij er destijds ook wel van uitgegaan dat geen mens het zou lezen."

PSEUDOPSEUDONIEM

"Ik ben er gewoon heel eerlijk in: ik heb het ook niet helemaal gelezen", bekent Van der Ven. "Wel stukken natuurlijk." Hij heeft het over het boek *The World Solution for World Problems*. Maar het hele oeuvre van de auteur is taai, erkent ook zijn uitgever. "Ik snap wel dat mensen die het lezen, denken: wat is dit voor iets gekks?" Zijn er lezers die contact hebben gezocht met Van der Ven over Mijlings boeken? "Nee, geen enkele. Jij bent de eerste. In al die jaren heb ik er nooit reacties op gehad."

Mijlings werk is ontoegankelijk. Wat daarin niet helpt, is dat hij zijn eigen, mysterieuze terminologie ontwikkelde. In zijn boeken gebruikt Mijling een aantal zelfbedachte concepten, zoals de al eerder genoemde pseudologie, de 'Mind-kunde' en 'ideatie'. Vooral dat laatste concept komt vaak terug. "Ik heb zelf nooit goed gesnapt wat hij er precies mee bedoelde", vertelt Van der Ven. "Maar Mijling zei dat als je de mens goed wil begrijpen, je dat moet doen vanuit zijn ideatie, vanuit zijn auto-imaginatie. Een ander, simpel woord daarvoor is 'denken'."

Van der Ven vertelt dat Mijling geloofde dat mensen wezenlijk anders zijn dan andere diersoorten omdat mensen zich dingen kunnen verbeelden. "In je verbeelding - je auto-imaginatie - kan je afreizen naar New York door aan die stad te denken. Dan wandel je zo tussen de wolkenkrabbers. Maar je kan ook denken aan Peking, en aan de toekomst of aan het verleden." In die verbeelding ontstaan ideeën. "Het is altijd het idee dat het gedrag van de mens drijft", vervolgt Van der Ven, "dus als je gedrag wil snappen, moet je het idee erachter snappen. Maar dat idee, daar is de mens zich dikwijls niet van bewust."

Happiness is synonymous with the
absence of superstition.

Welke ideeën dreeven Mijling? Waarom bleef hij jarenlang op de campus nadat hij uit het hoorcollege was weggelopen? Van der Ven: "Ik weet het echt niet. Hij is hier blijven hangen, hij is niet naar Den Bosch teruggegaan."

Hoe meer ik me in Mijlings werk verdiep, hoe minder ik hem begrijp. Niet alleen zijn werk is ondoordgrondelijk, zijn leven is dat ook. Hij is namelijk onvindbaar op het internet en in het krantenarchief. 'Mijling' is een achternaam die voorkomt in de omgeving van Nijmegen, maar 'Johannes Leonardus' en 'Jan' duiken in de periode van zijn leven niet op. In de jaren dertig publiceerde de *Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant* de wijzigingen in de burgerlijke stand. Om de paar weken somde de krant de sterfgevallen, trouwerijen en geboorten in de stad netjes op. De geboorte van Johannes Leonardus Mijling is echter onvindbaar, ook in het overzicht van augustus 1931.

Pessoa creëerde tijdens zijn leven 75 heteroniemen. Voor sommige schreef de Portugese dichter zelfs horoscopen, want hij was een fanatiek astroloog. Maar zoals astrologen lijntjes trekken tussen hemellichamen om er sterrenbeelden van te maken, zo trok Pessoa ook lijntjes tussen zijn pennamen. De schrijvende persoonlijkheden kenden elkaar namelijk. Ze correspondeerden zelfs. De pseudoniemen vielen zo als matroesjkapoppetjes in elkaar. En ik begin me steeds meer af te vragen of hetzelfde niet geldt voor L. León en Mijling én Van der Ven. Kan het zijn dat de mysterieuze schrijver niet uit een baarmoeder kwam, maar uit een brein? Een brein dat iemand nodig had die anders was; anders dan anders? Een brein van een inmiddels 87-jarige psycholoog?

Van der Ven praat onverstoorbaar verder over hoe hij speechte op Mijlings crematie. Het is inmiddels ruim dertig jaar geleden dat de psycholoog afscheid moest nemen van de eigenzinnige schrijver. Zoals Van der Ven over hem spreekt, lijkt Mijling echter nog springlevend. De relatie zoals de psycholoog die beschrijft, heeft veel weg van de leerling-meesterrelatie uit *Tao Stoics*. Herkent hij niet iets van Mijling in zichzelf? Van der Ven: "Een leerling leert nog iets. Ik niet." Hij zucht. "Ik ben geen millimeter verder gekomen sinds onze gesprekken. En dat terwijl ik almaar naar hem geluisterd heb. In wezen heb ik niets van hem geleerd. Maar dat lag niet aan hem, eerder aan mij."

Als het interview is afgelopen, heb ik meer vragen dan antwoorden. Ik wandel langs het Spinoza-gebouw. Wat zie ik daar aan het einde van het pad? Is het mijn auto-imaginatie of staat daar een Volkswagenbusje?

Only you yourself can do it,
nobody else

OR- en OC-verkiezingen 2023

#jebentnodig voor de medezegenschap!

Je kunt je nog tot 5 mei kandidaat stellen voor de OR-verkiezingen en we willen je van harte uitnodigen om je verkiesbaar te stellen! Meer informatie over de fracties en leden van de Ondernemingsraad is te vinden op:

<https://www.ru.nl/afdelingen/medezegenschapsorganen/ondernemingsraad>

Je liever lokaal voor je eigen faculteit of dienst inzetten? Ook de Onderdeelcommissies kunnen nog leden gebruiken! Lees meer over hoe je je verkiesbaar kunt stellen op:

<https://www.ru.nl/verkiezingen/personielsverkiezingen-2023/kandidaatstelling/>

De kandidaten worden bekendgemaakt op 17 mei, en van 7 tot en met 16 juni kan je op hen stemmen.

Nieuws uit de Ondernemingsraad

Huisvesting

De recente OR-enquête onder medewerkers liet veel onvrede zien over het campusplan; de universiteit zegt toe via dialoog wel degelijk voor maatwerk te gaan per afdeling en, waar nodig, per medewerker. Deel met ons ervaringen en zorgen.

Big tech

Waar mogelijk proberen we de grip van met name Microsoft op onze computersystemen tegen te gaan. We komen er niet altijd onderuit, maar we sporen het college van bestuur aan een actieve rol te spelen in de zoektocht naar alternatieven.

Verruiming openingstijden

De universiteit onderzoekt op verzoek van de UVG een algemene openstelling van alle gebouwen in de avonduren. Op dit moment heeft bijna elk gebouw een eigen eindtijd. Dit meer gelijk trekken

en langere openingstijden moeten een levendiger campus bevorderen.

Meting zaalbezetting via wifi

De universiteit wil dit verder uitrollen, maar de medezegenschap staat niet achter een verdere uitrol van zulke technologie, vanwege privacybescherming en onduidelijkheid over hoe met deze gegevens uiteindelijk de zaalbezetting zal worden verbeterd.

De samenwerking met de Universiteit Maastricht

Vindt brede ondersteuning.

Lokaal overleg

Het LO heeft een vakbondssecretaris om alle vier de vakbonden, waaronder de AOb, te ondersteunen in hun werkzaamheden en als contactpersoon voor medewerkers. Lees hierover meer in een recent artikel op voxweb.nl: 'Vakbonden zijn er ook voor medewerkers met een tijdelijk contract'.

MEEPRATEN? Neem contact op via www.radboudnet.nl/personeel/diversen/medezegenschap/leden/ of www.ru.nl/usr/over_de/de_raad_stelt_zich_1/

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto: Mona van den Berg

'Ik was de eerste in mijn familie die ging studeren'

Lidewij Nissen en haar partner Fons Meijer hebben een afspraak: in de slaapkamer praten ze niet over de universiteit. Op andere momenten hebben ze het er al genoeg over. Ook met Peter Nissen, de vader van Lidewij, die sinds 1977 op de universiteit rondloopt.

Van de honderdjarige geschiedenis van de Radboud Universiteit maakte theoloog Peter Nissen bijna de helft mee. De Limburger, die ooit een jaar monnik was, kwam in 1977 naar Nijmegen voor zijn studie. "Ik was de eerste in mijn familie die ging studeren", vertelt hij. "Nijmegen had een brede katholieke cultuurtraditie, waar ik me altijd erg mee verbonden heb gevoeld. Het was de universiteit van grote namen als Anton van Duinkerken en Gerard Brom."

Eenmaal hoogleraar, fietste Peter Nissen 's ochtends vaak met zijn dochter Lidewij naar de campus. Zij was inmiddels geschiedenis gaan studeren in Nijmegen. En daar, in het Erasmusgebouw, ontmoette ze haar partner Fons Meijer, die nu alweer acht jaar bij de familie Nissen over de vloer komt. "Fons en ik zaten allebei bij de studievereniging", zegt Lidewij.

Fons: "Lidewij zat een jaar hoger."

Fons woonde in Oss toen hij bedacht dat het een goed idee zou zijn om in Amsterdam te gaan studeren. Maar al tijdens de introductie merkte hij dat hij er niet op zijn plek was. "Ik had het gevoel dat ik verzonk in die grote stad en ben snel gewicht. Nog net op tijd kon ik in Nijmegen beginnen. De kleinschaligheid hier past veel beter bij me." Vorig jaar promoveerde hij en inmiddels heeft hij een baan bij het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis op de campus. Lidewij werkt als promovendus op dezelfde ver-

dieping in het Erasmusgebouw. Samen drinken ze af en toe koffie, maar lunchen doen ze bij voorkeur met hun eigen collega's.

Fons, lachend: "Anders hebben we 's avonds niets meer te bespreken. Het gaat thuis al zo vaak over de universiteit."

Lidewij: "Daar hebben we afspraken over gemaakt. In de slaapkamer mag het er niet over gaan."

Fons en Lidewij zijn altijd elkaars eerste lezer. "We helpen elkaar met het aanscherpen van ideeën", zegt Fons.

Lidewij werkt momenteel aan haar proefschrift.

Haar vader Peter, die net als zij bedreven is in het lezen van zeventiende-eeuwse geschriften, vraagt ze weleens of ze een bepaald woord in een bepaalde context kan gebruiken, maar ze heeft hem niet als mee-lezer gevraagd.

Peter: "Haar proefschrift zal voor mij een grote verrassing zijn."

In het Erasmusgebouw treft hij zijn dochter nog maar zelden, want vorig jaar ging hij met vervroegd emeritaat. Hij voelde zich niet meer comfortabel in een academische wereld waar de bureaucratie en competitie hoogtij vieren. "Daar ben ik gelukkig van bevrijd."

In zijn tijd als student, promovendus en docent was de universiteit nog veel kleiner. "Theologie zat in een zijvleugel van het Albertinumklooster, de sfeer was er heel persoonlijk en ontspannen."

Van het studentenleven kreeg hij weinig mee, liever las hij een boek. Zijn dochter en schoonzoon waren ook geen uitgaansdieren. Vanaf het hoofd van de tafel kijkt hij ze vragend aan. Toch?

Ze zoeken elkaars blik. Fons: "Nou ..."

Lidewij, diplomatiek: "Studeren en uitgaan kunnen heel goed samengaan." *

Op de foto:

Peter Nissen (65) studeerde theologie van 1977 tot 1984, is nu emeritus hoogleraar Theologie. Woont (als vader van drie dochters) in Nijmegen. **Lidewij Nissen** (Peters dochter, 30) studeerde geschiedenis van 2011 tot 2017. Promoveert momenteel bij het departement Geschiedenis, Kunstgeschiedenis en Oudheid. Woont in Arnhem, samen met Fons Meijer. **Fons Meijer** (28) studeerde geschiedenis van 2012 tot 2017. Promoveerde in 2022 en werkt sinds kort bij het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (CPG).

Peter

Fons

Lidewij

VOX

is het onafhankelijke nieuwsmedium van de Radboud Universiteit. Wij maken artikelen, video's en magazines.

Wil je op de hoogte blijven van wat er speelt op de universiteit en in het studentenleven?

Lees onze verhalen op:

voxweb.nl

facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

Volg ons op Instagram!

[instagram.com/voxweb.nl](https://www.instagram.com/voxweb.nl)

Vallei Autoverhuur

Bij ons staat uw gemak voorop

Huur per uur mogelijk

Sterke merken en een jong wagenpark

Altijd interessante aanbiedingen

Vallei Auto Groep Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13
6534 AD Nijmegen
T: 024 381 7104

www.valleiautoverhuur.nl

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

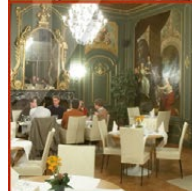
Faculty Club Huize Heyendael

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

HET GEDICHT

PLEK OM TE DROMEN

Ik droom hier van gelukkig worden, althans iets wat daar naar smaakt.

Dus ik droom hier van iets schrijven, iets wat de mensen raakt.

Dus ik droom hier van de liefde, dat zelfs het allermooiste meisje,
dat die zichzelf mijn poëzie in draagt.

Ik droom hier, oeverloos en vrijgespeeld, want dit is de plek om te dromen.

Ik heb hier vrienden gemaakt, met hen de kroegen laten zingen
en dan met z'n allen springen op de scherven van geluk.

De muren van de truttigheid die trokken we zo krom,
maar sommigen die vielen weg
en kwamen niet weerom.

Ik heb hier geleerd van grote mensen, die op brede sokkels staan
en met schijf aan alle grenzen wou ik naar de barricade gaan.

Maar daarna geïnspireerd door Dries van Agt, heb ik bedacht,
dat wijsheid toch misschien,
betekent dat je juist in staat bent om je mening te herzien.

Ik heb de liefde hier gekend, droeg zoete woorden op mijn lach.

Voel nog de kriebels in mijn buik als ik diegene dan weer zag.

Met warme billen in de ochtend, na een zorgeloze nacht,
met zachte kusjes op mijn schouders,
maar uiteindelijk met een kusjesloos gedag.

Kijk, ik weet wel dat dit de plaats voor dromen is.

Maar toch, als ik kijk naar de balans van wat ik hier heb mogen leren
schijnt het mij toe dat het niet het eindeloos jachten en jagen
naar meer en beter, maar dan toch de tevredenheid is
die men op zoek naar het geluk nooit mag ontberen.

Dus laat mij dromen van een strak gazon op zondagmiddag,
vers gemaaid voor de buurman die ik maar nauwelijks ken.

En dat ik dan, mijn leven overwegend, tevreden kan concluderen
dat ik over het algemeen toch best gelukkig ben.

DERK WIJKAMP IS DIT COLLEGEJAAR CAMPUSDICHTER.
IN ELKE VOX SCHRIJFT HIJ EEN GEDICHT.

COLOFON

Vox is het onafhankelijke magazine
van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres

Thomas van Aquinostraat 1,
Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen,
Tel: 024-3611892 redactie@vox.ru.nl
www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie Vincent Decates, Johannes
Fiebig, Annemarie Haverkamp,
Ken Lambeets, Mathijs Noij
(hoofdredacteur)

Eindredactie Machiel van Zanten

Aan dit nummer werkten mee

Jan Brabers, Adriaan Duiveman

Fotografie Dick van Aalst, Mona
van den Berg, Duncan de Fey,
Johannes Fiebig

Illustraties JeRoen Murré,
Roel Venderbosch

Vormgeving en opmaak

gloedcommunicatie, Nijmegen

Druk Zalsman, Zwolle

ADVERTENTIE

lira fonds

**Ben jij wetenschapper
en wil je over jouw
onderzoek een
Nederlandstalig
publieksboek schrijven?**

Dien dan uiterlijk 30 juni
2023 een aanvraag in voor
een Lira Fonds-beurs van
€37.500.

www.lirafonds.nl

